

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (2109) 1990 LIEPA-JULY 24

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672 • 75 ct.

Matomi ir nematomi

Žmogui turėti gerų draugų yra gana svarbu. Jų įsigijimas betgi priklauso ne vien nuo pastangų, bet ir nuo to, kiek tu pats gali kitiems patikti. Be to, draugystė yra jungtis, kylanti iš bendrumo. Mokyklų draugus jungia bendras mokslas, toks pat amžius, bendri nuotyčiai ar požiūriai į gyvenimą. Karius fronte suartina bendri vargai, bendras likimas. Tačiau draugystė palaikoma ne vien vienodumo ryšiais. Žmonės draugauja ir vieni kitus papildydami. Taigi draugystė įvairovė gana plati.

Su tautų draugystėmis yra kitaip, jei iš viso jų bendravimas galima būtų draugystėmis pavadinti. Tiesa, plačiai ir nuolat skambančio formalizmo tautų ir valstybių santykiuose apstu: čia, žiūrėk, draugiškumo sutartis, čia nepuolimo, ten kultūrinio bendravimo bei mainų, vėl gi ekonominių ryšių, bendros rinkos, nusiginklavimo. Ir ko čia nebandoma tame nuo amžių besikančiame rate! O iš tikrųjų — tai tik perdžiūvusio molio lipdiniai, tokie vienkartiniai, trumpalaikiai ir savanaudiški, dažnai aptariamai kaip politikos variantai, nebestebinantys žmonijos, nes taip, rodos, jau ir reikia tautų santykių ir bendravimo balansavimuose. Niekas čia nekelia klausimo dėl tikrumo ar nuoširdumo. Dažniau minimas apdairumas. Ir daugelyje atvejų pateisinama kiekviena laikysena, jeigu ji teikia naudos. Tokiais pagrindais sulipdyta pavienių asmenų draugystė greitai subyrėtų. O čia mat draugavimo šaknis kitokioje dirvoje įaugusios, ir niekam per daug nerūpi visa tai persodinti į naujus laukus, pavadintus žmoniškumo, savivarbos ir tiesos saugojimo vardais.

Mūsų tauta, kaip besidairytų — aplinka nesi-keičianti. Išskyrus to paties kelmo atžalą latvių tautą, iš visų pusių nuo senų senovės amžių iki pat dabartinių dienų trys dideli kaimynai rungiasi, norėdami mus turėti. Mums Lietuva yra tėvynė. O kas anieks, norintiems mus pavergti ir valdyti? Gražus Baltijos pajūrio kraštas, turtingi miškai ir niekada nesibaigianti duona? Kaip begalvotume, ko tie mūsų kaimynai benorėtų, — reikia, deja, jų pusratyje gyventi. Šimtmečius tai su vienas, tai su kitais ir kovojom, ir sutartis ar unijas pasirašinėjom. Ir nesutirpom, neišnykom. Tik dar daugiau sustiprėjom tautinio sąmoningumo pakopose. Vargu, baudžiavų ir amžinų kovų užgrūdinti į širdis Vasario 16-tąją įsirašėm, šiemet Kovo 11-tosios ryžtą okupantui ir visam pasauliui paskelbėm. Nors šį kartą ir ko geresnio tikėdami, praktiškai vėl likome vienu vieni įvairiais varžtais suveržti, kasdien nuolaidžiauti prievartaujami, šventos teisės atsisakyti spaudžiami. Ir apsidairome: kur mūsų draugai? Amerika, Anglija, Kanada? Šiurpu ir pagalvoti, kai anuomet dėl pasitikėjimo tais kraštais dešimtis tūkstančių geriausių vyrų žuvo nelygioje partizaninėje kovoje. Tikėjome tų kraštų paramos ir po Kovo 11-tosios. Baisioji tyla, atmiešta kažkokių simpatijų dusliais virpesiais, pradeda mus mokyti, kad pagaliau vieną kartą suprastume vakariečių šaltinę: neapsimoka! Tiesa mūsų pusėje, bet kodėl niekas nenori su mumis stovėti? Neapsimoka — prasiiveržia ir vėl. Mes neturime brangakmenių kasyklų, mūsų uostai nereikalingi vakariečių laivyno bazėms steigti. Esame tik kuklūs ir ramūs tiesios liudytojai. Neapsimoka — kažkas ir vėl snibžda. Birželio trėmimų minėjime per Lietuvą neštas kryžius į Kryžių kalną turbūt bus tikrasis atsakymas visiems, o pirmiausia mums patiems: matomieji nėra mūsų draugai. Nematomieji yra mūsų draugai. Labai reikalinga šitokio mąstymo linkmė, vedanti į tikrovišką, ne iliuzinę pažinimą. O tuo ir pasaulio akyse mes galime tapti brangesniais. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

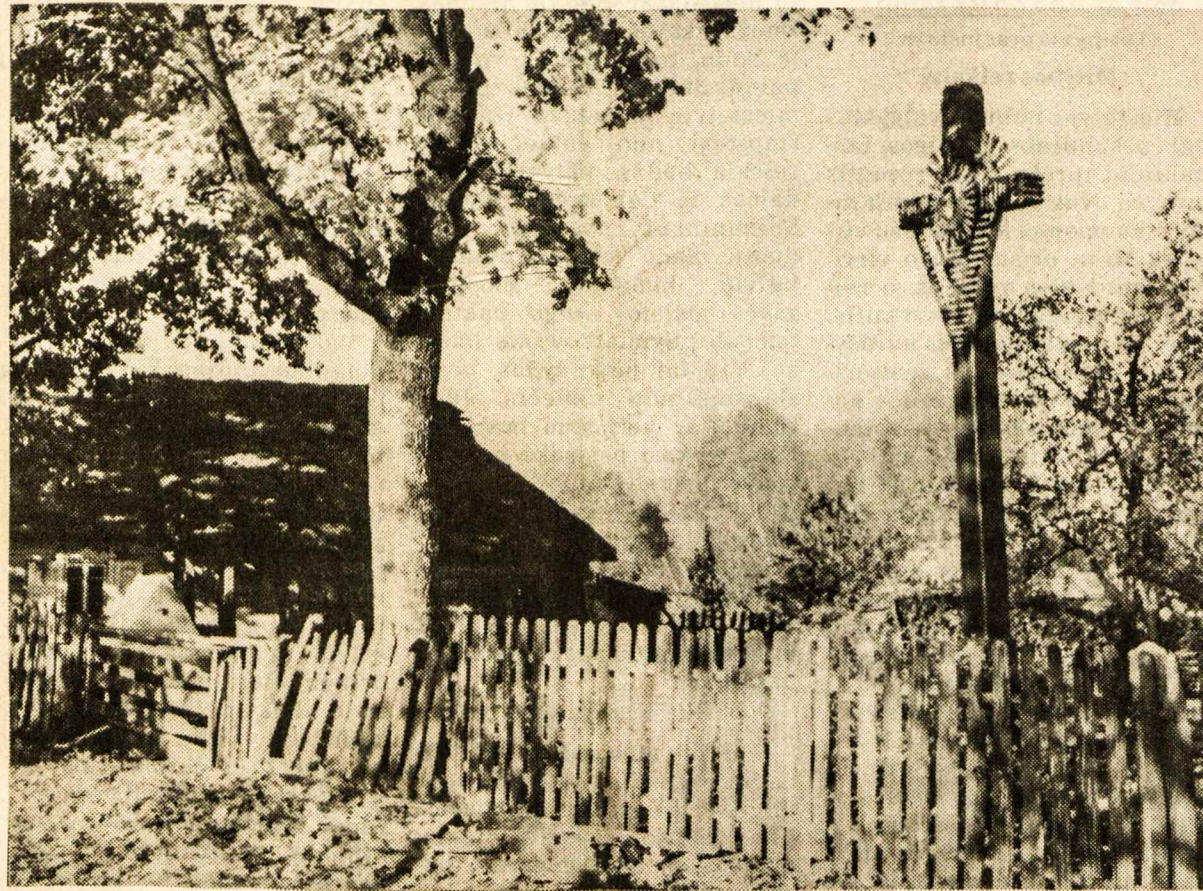
Biudžetų slaptumo apsauga

Kanados ir provincijų finansų ministeriams didžiausią problemą sudaro paruošto biudžeto esminių duomenų išsaugojimas iki jo oficialaus paskelbimo parlamente. Biudžeto paskelbimui pasirenkamos vakaro valandos, kai užsidaro finansinės institucijos, kad niekas negalėtų pasinaudoti atneštais pasikeitimais. Slapta prasmukę biudžeto duomenys yra gaudomi finansinių spekuliantų, siekiančių lengvo praturtėjimo. Deja, šiais laikais nėra lengva išsaugoti biudžetinį slaptumą. Didelio triukšmo pernai susilaukė Kanados finansų ministeris M. Wilsonas, 1989 m. biudžeto paskelbimui pasirinkęs balandžio 27 d. vakarą. Mat Ontario "Global" televizijos tinklo žurnalistas Douglas Small jau balandžio 26 d. vėlyvą popietę biudžeto detales pranešė žiūrovams, pasinaudodamas santraukine brošiūra "The Budget in Brief". Ji žurnalistas turėjo būti išdalinta tik balandžio 27 d. vakarą. Brošiūra "Global" biuro Otavoje vedėjas D. Small

sakėsi gavęs iš nepažįstamo žmogaus.

Finansų ministeris M. Wilsonas tada bandė tą patį vakarą sušaukti specialų Kanados parlamento posėdį biudžetui paskelbti. Nesulaukęs opozicinių partijų pritarimo, pagrindines biudžeto detales kanadiečiams jis pranešė spaudos konferencijoje. Kanados ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybė įsakė RCMP policijai surasti asmenis, kurių dėka brošiūra pasiekė D. Smallą. Jie buvo apkaltinti valdžios dokumento pavogimu, o D. Smallas to pavogto dokumento paskelbimu. Jiems buvo pradėta byla, kuriai pritarė ne visi RCMP pareigūnai. Praėjusią savaitę Ontario provincinio teismo teisėjas J. Fontana bylą nutraukė, kaltinimus pripažindamas nepagrįstais. Spaudoje vėl pasirodė serija vedamųjų, ginančių žurnalistų teises ir jų žinių šaltinius. Jų pareiga esanti informuoti visuomenę. Tenka sutikti, kad ministeris

(Nukelta į 9-tą psl.)

Senoviška sodyba Lietuvoje, Varenos rajone, Barčių kaime, 1972 metais

Nuotr. A. Krutulienės

Artėja badas ir sukilimai?

Rusų rašytojas Vladimiras Bukovskis, gyvenantis Vakaruose, pranašauja Sovietų Sąjungos suirutę — badą ir sukilimus. Vakariečiai, remdami Gorbaciovą, kenkia kraštui. Reikia spausti ne Lietuvą, o Gorbaciovą

Prancūzų laikraštis "Parisien" (1990.VI.20) išspausdino pokalbį su rašytoju Vladimiru Bukovskiu, rusų disidentu, gyvenančiu Vakaruose ir besireiškiančiu politinėje veikloje. Jis yra buvęs JAV-se, Kanadoje bei daugelyje kitų kraštų, susitikęs ir su lietuvių išeivijos veikėjais, spaudos darbuotojais. Neseniai jis išleido knygą prancūzų kalba "U.R.S.S., de l'utopie du desastre" (Sovietų Sąjunga — iš utopijos į katastrofą). Joje autorius dėsto savo pažiūras į dabartinę Sov. Sąjungos būklę, kuri esanti katastrofiška visu frontu, ir sako, kad artėja imperijos suirutė, jeigu nebus imtasi gelbėjimosi priemonių. Jis atšariai kritikuoja M. Gorbaciovą nesėkmingas pastangas sulaukti katastrofos artėjimą.

Į "Parisien" laikraščio bendradarbio klausimą apie dabartinę būklę Sov. Sąjungoje, V. Bukovskis atsakė:

"Ją galima apibūdinti vienu žodžiu — katastrofa. Tai suirutė visose srityse. Anot mano draugo, šachmatų čempiono Kasparovo, 'pralaimėtoje partijoje nėra gerų ėjimų.' Komunizmas negali būti reformuotas. Deja, Gorbaciovos užsispyrusiai stengiasi išgelbėti sistemą. Ir juo labiau jis stengiasi, tuo didesnių pavojų sudaro kraštui. Priešindamas komunizmo likvidavimui, jis stumia kraštą į civilinį karą ir badą. Dėl to jis Sov. Sąjungoje darosi vis labiau populiarius, bet ir nekenčiamas. Aš jam duodu ne daugiau kaip vienerius metus. Ekonomija smunka tokiu greičiu, kad už vienerių metų prasidės sukilimai ir badas miestuose".

Ir vis dėlto Vakarai pasitiki Gorbaciovu — sako "Parisien" bendradarbis Bruno Fanucchi. Itai atsako V. Bukovskis:

"Vakariečių politika yra pavojinga ir neatsakinga. Būkite logiški: jeigu remiate Gorbaciovą, atsiminkite, kad Sov. Sąjungos žmonės bus alkani, ir jums reikės juos maitinti, t.y. 300 milijonų daugiau. Ar pajėgsite? Jokia komunistinė valdžia negali būti pajėgi įvykdyti tikrą ekonominę reformą. Komunistų partija po savo kongreso gali pakeisti savo kailį ir pasidaryti socialdemokratais, kaip tai padarė Bulgarijos komunistai, kad išvengtų sprogo, bet tai neturi jokio

poveikio kasdieniam gyvenimui".

Į "Parisien" klausimą, kokių būdu Sov. Sąjunga galėtų išeiti iš dabartinės krizės, V. Bukovskis taip atsakė:

"Visų pirma ji turėtų išlaisvinti imperiją, nes nepriklausomybė kiekvienos tų penkiolikos respublikų yra neišvengiama, ir pereiti į laisvos ekonomikos sistemą, t.y. tuoj pat supratinti nuosavybę ir padaryti rublį konvertuojamu. Tačiau bet kokia išsigelbėjimo sąlyga — komunizmo sugriovimas. Už vienerių metų jau bus per vėlu."

Lyg ir patvirtindamas V. Bukovskio samprotavimus, to paties "Parisien" korespondentas Maskvoje Bernard Poirreltas, savo pranešime minėdamas Rusijos respublikos kompartijos konferenciją, pabrėžia, kad iš 17 milijonų komunistų Sov. Sąjungoje 58% yra rusai, daugiausia konservatoriai, bet linkę būti nepriklausomi nuo sąjunginio centro. "Tai puiki politinė proga konservatoriams. Ir jeigu jiems pavyks perimti sąjunginės partijos kontrolę, sudėvėjusią junginę vienybę, kuri jau rimtai yra sukręsta baltiečių ir kaukazių komunistų, nebeklausančių centro komiteto įsakymų", — sako autorius ir pabrėžia: "Pusiaur anarchoja, kuri per penkerius metus įsigalėjo visuose sovietinės višiuomenės sluoksniuose, dabar pradeda įsigalėti ir politiniame krašto aparate".

Panaudos jėgą?

Panašų pasikalbėjimą su tuo pačiu V. Bukovskiu išspausdino ir kitas prancūzų laikraštis "Le Point" 1990.VII.2 laidoje. Ten bendradarbis Kosta Christlich, matydamas krizę Sov. Sąjungoje, klausia V. Bukovskį: ar Gorbaciovą tokioje būklėje galėtų panaudoti jėgą? Štai atsakymas:

Techniškai, taip. Jis gali panaudoti KGB, vidaus reikalų kariuomenę ir specialius karinius dalinius, paruoštus kiekvienam atvejui. Tačiau politiškai jis prisibijo naudotis ta karta, nes žino, kad ją gali panaudoti tikrai vieną kartą. O jeigu jis tas pajėgas bandys sumenkinti, gali tapti belaisviu tų pačių pajėgų, kurias bus mobilizavęs. Be to, Lenkijos

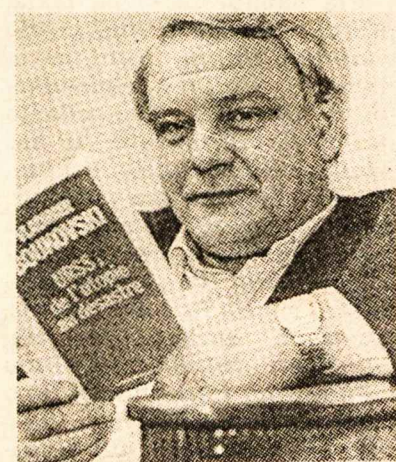
pavyzdys rodo, kad karo būklė nieko neišsprendžia.

Apie Jelciną V. Bukovskis sako, kad jis turi labai mažai galios. Esą jis gali sudaryti projektus, skelbti dekretus, bet negali jų įgyvendinti neturėdamas administracinės galios. Jam esą dar reikia stipresnės paramos. Kariuomenė esanti jam palanki, pvz. jo išrinkimo atveju kariniai atstovai balsavo už jį. Galimas dalykas, Jelcinas ateityje ieškos paramos toje pusėje.

Spausti Gorbaciovą

Ką turėtų daryti vakariečiai, matydami Sov. Sąjungos irimą? — paklausė laikraščio bendradarbis. V. Bukovskis pareiškė:

Vakariečiai turėtų suprasti, kad parama Gorbaciovui dabartinio metu reiškia žalą jo tautai. Nei chaosas, nei anarchija Sov. Sąjungoje neišsigalės, jeigu Gorbaciovą pasitrauks, kaip tai mano vakariečiai. Suirutė įsigalės, jeigu jis ir toliau pasiliks. Gorbaciovą veda kraštą į civilinį karą ir badą. Kol nebus tikros alternatyvos, Sov. Sąjunga neišeis iš dabartinės krizės. Vakariečiai turi palaikyti demokratines jėgas, tautinius nepriklausomybės sąjūdžius. Tarptautiniai įstatymai, liečiantys dekolonizaciją, turėtų būti taikomi Sov. Sąjungai. Mitterand'o ir Kohl'o politika, daranti spaudimą Lietuvai bei siekianti pagelbėti Gorbaciovui, yra nuostabiai neatsakinga. Ir kur tai veda? Į lietuvių vadų kompromitaciją jų tautos akyse. Lietuviai nenusileis. Jie kovoją miškuose prieš sovietinę aneksiją iki 1956 m. Reikia spausti ne Lietuvą, o Gorbaciovą. G.

Rusų rašytojas

VLADIMIRAS BUKOVSKIS

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Kalbėjo apie Lietuvą

Popiežius Jonas Paulius II po apsilankymo Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje liepos 4, trečiadienį, bendroje audiencijoje, kreipdamasis į lenkų maldininkus, kalbėjo apie Lietuvą.

Jis priminė Lietuvos krikštą 600 ir Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis. Tomis progomis jam nebuvo leista apilankyti šventojo kunigaikščio, Lietuvos globėjo, karsto Vilniuje, nei melstis prie Aušros Vartų Dievo Motinos. Šios sukaktys iškilmingai buvo paminėtos Romoje, Šv. Petro bazilikoje, dalyvaujant Centrinės Europos vyskupams. Apaštalių sostas parodė, kad Lietuva, nors atskirta sienų, yra Bažnyčios neatskiriama dalis.

Šv. Tėvas, pacitavęs Adomo Mickevičiaus poezijos posmą "Lietuva, mano tėvyne!", tęsė: "Po amžių šie poeto žodžiai įgauna naują prasmę. Marija Mergele, tu, kuri gini šventąjį Čenstachovo kalną, viešpatauji taipogi Vilniuje Aušros Vartuose. Pirmą negu galėsiu atsilankyti ir padėkoti Aušros Vartuose Marijai už šiuos krikščionybės amžius, noriu tai padaryti Jazna Gora Dievo Motinos akivaizdoje. Dėkoju už Lietuvą — už kraštą ir tautą, kryžiumi paženklintą, bet taip pat pažymėtą nepalaužiamu tikėjimu ir viltimi". (LIC)

Lietuvos kariuomenė

Lietuvos aukščiausioji taryba, kaip praneša LIC, liepos 17 d. pirmė krašto apsaugos prievoles įstatymą, kuriuo iki šių metų galo numatoma suorganizuoti Lietuvos kariuomenę, karinę prievolę bei atitinkamą tarnybą, negalintiems dėl įsitikinimų atlikti karinės tarnybos.

"Lietuvos krašto apsauga — tai valstybės veikla, kuria siekiama ginti valstybės nepriklausomybę, jos interesus, sienas ir teritoriją" — skelbiama įstatyme. Šis įstatymas yra laikinas "valstybinio atkūrimo laikotarpiu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos institucijų perėmimo bei tęstinumo principą".

Krašto apsaugos tarnyba apima valstybės sienų, vidaus reikalų, priešgaisrinės ir svarbių objektų gynybą bei gelbėjimo formules. Tarnyba policijoje, civilinėje aviacijoje, laivyno ar geležinkelioje taip pat įskaitoma į tikrąją krašto apsaugos tarnybą.

"Kiekvienas Lietuvos pilietis — vyras, sukakęs 19 metų ir tinkantis tarnybai pagal sveikatos būklę, privalo atlikti tikrąją krašto apsaugos tar-

nybą". Tarnyba truks 12 mėnesių. Savanoriai priimami ir nuo 18 metų amžiaus. Moterys nuo 19 iki 45 metų, turinčios medicininę ar kitą specialų išsilavinimą, gali kaip savanorės tarnauti pagalbinėse ar specialiose tarnybose. Asmenys, baigę aukštąsias mokyklas, tarnaus 6 mėnesius.

Pasak įstatymo, "asmenys atlikę karinę tarnybą TSRS ginkluotose pajėgose, pasienio, vidaus reikalų kariuomenėje ar geležinkelio karinėse dalyse, nuo tikrosios krašto apsaugos atleidžiami". Dar nuo tarnybos atleidžiami: ligoniniai, dvasininkai bei klierikai, baigę aukštąsias mokyklas ir išėję karinio mokymo kursą, nusikaltėliai, atsidėję daugiau kaip 3 metus kalėjime.

Kas liečia krašto apsaugos atsargą, prievolinkai nuo 27 iki 35 metų įtraukiami į pirmosios parengties atsargą, o nuo 35 iki 45 m. — į antrosios.

Naujasis įstatymas garantuoja socialinį aprūpinimą asmenims, tapusiems nedarbingais tarnybos metu.

Ekologinių katastrofų, gamtos nelaimių atvejais ar greisiant valstybės saugumui, mobilizuojami vyrai nuo 18 m. amžiaus ir atsargoje esantys prievolinkai.

Dar reikia skubios pagalbos

ELTOS pranešimu, Lietuvos užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas liepos 12 d. buvo priimtas JAV užsienio reikalų ministerio James A. Bakerio. Kalbėjosi apie dabartinius Lietuvos užsienio reikalus ir ekonominės blokados pasekmes. A. Saudargas laiko abejotinu JAV nusistatymą nepripažinti Lietuvos faktinę nepriklausomybę, nes pastarosios virtytys nekontroliuojanti teritorijas. Jis pabrėžė, kad naujoji Lietuvos vyriausybė kontroliuoja teritoriją, o Sov. Sąjunga — tik sienas. Ir tai yra tarptautinio įstatymo laužymas bei Helsinkio proceso pažeidimas.

Lietuvos užsienio reikalų ministeris taipogi pažymėjo, kad su lietuvių-sovietų derybomis nėra skubama, nors Lietuva sutiko priimti moratorių, kad nenukentėtų M. Gorbaciovą prestižas komunistų partijos kongrese. Moratoriumo priėmimas, pasak A. Saudargo, buvo Lietuvos aukščiausiais tarybais sunkus sprendimas. Dar ir dabar tarybai kelia rūpesčių sovietų politinė iniciatyva.

A. Saudargas dar buvo susitikęs su senatoriais A. D'Amato ir D. De Concini. Jis jiems (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Matomi ir nematomi

Tikrasis atsakymas — matomieji nėra mūsų draugai

Artėja badas ir sukilimai?

Rusų rašytojo V. Bukovskio pareiškimas

Apskrities viršininkas Vilniaus krašte

Lietuvio pareigūno patirtis vokiečių okupacijos metais

Milžiniški nuostoliai po audros

Sunku tikėti, kokią sielą naikinančią dozę atlaikė lietuviai

Kalba Punsko klebonas

Prel. Igno Dzermeikos pokalbis lenkų dienraštyje "Gazeta Wyborcza"

"Talka" ir Hamiltono lietuvių

Kredito kooperatyvas artimai susietas su tautiečių gyvenimu

Vietoje ramunių puokštės

Vilnietė a. a. Paulė Ancevičienė išlydėjus į amžinybę

Modernūs patogumai ir problemos

Tokiais patogumais naudojasi ir vagys bei apgavikai

Viskas Lietuvai

A. Merklio monografija "Didysis varpininkas Vincas Kudirkas"

Sulaukė grįžimo Lietuvon

Dr. Juozo Girmiaus 75 metų amžiaus sukaktis

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyta. Kastytis, J. Andriulis, Vyta. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėmė – \$35, garbės – \$45 (Amerikoje – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalui kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo ps.)

pažymėjo, kad blokados pasekmės dar stipriai jaučiamos. Nafta ir degamosios dujos yra pilnai tiekiamos. Tačiau yra sunkumų dėl medicinos priemonių, chlorofilo, kuriuo švarinamas vanduo, kūdikių maisto ir kitų dalykų. Lietuvai dar reikia skubios pagalbos.

Humanitarinė pagalba

Liepos 12 d. kongresmenas Christopher Smith (respublikonas iš New Jersey) JAV atstovų rūmose pateikė rezoliuciją suteikti Lietuvai \$10,000,000 vertės humanitarinę pagalbą.

Rezoliucijos rėmėjai buvo kongresmenai Christopher Cot (respublikonas iš Kalifornijos), Brian Donnelly (demokratas iš Massachusetts), Robert Dorhan (respublikonas iš Kalifornijos), Tony Hall (demokratas iš Ohio), Henry Hyde (respublikonas iš Illinois), Tom Lewis (respublikonas iš Floridos), John Miller (respublikonas iš Vašingtono valstijos), I. Ross-Lehtinen (respublikonas iš Floridos). Tokią rezoliuciją yra pateikęs Daniel Patrick Moynihan (demokratas iš Niujorko) JAV senatis.

Kongresmeno Smith rezoliuciją turi pirmiausia balsuoti Atstovų rūmų užsienio reikalų komitetas. Už senatoriaus Moynihano rezoliuciją Senato užsienio reikalų komitetas pasisakė teigiamai birželio 28 d. Dabar turi svarstyti visas Senatas. (LIC)

Lietuvos technikos muziejus

1990 metais Kaune įsteigtas Lietuvos technikos muziejus. Jis įsikūrė Aleksoto oraustųje, buvusioje oraustųje pastatoje. Šiuo metu muziejuje rengiama Lietuvos aviacijos istorijos ekspozicija. Ateityje, muziejui sustiprėjus, planuojama palaipsniui kurti kitų technikos šakų ekspozicijas. Muziejus renka senąją techniką, nuotraukas, brėžinius, uniformų detales, techninę spaudą, prisiminimus. Labai svarbu sukaupiti turtingą biblioteką ir archyvą, kuriais galėtų naudotis istorikai. Jų darbus planuojama spausdinti muziejaus metraštyje. Ekspozicijose būtina atsispausti ir išsivijios veikla (jei pavyks gauti eksponatų). Muziejaus darbuotojai stengiasi apsaugoti neužstatytą istorinį Kauno oraustų. Jame galima bus rengti aviacijos bei kitokias šventes. Greta muziejaus galėtų įsikurti Lietuvos inžinierių sąjungos rūmai, iškilti paminklas Atlanto nugaletojamams.

Kviečiame viso pasaulio lietuvius padėti, renkant ekspozicijai reikalingus daiktus.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

Aljtaus rajono Krokialaukio kaimo ūkininkai, pasirošę pirmajai sėjai 1948 metų pavasarį

Apskrities viršininkas Vilniaus krašte

Mūsų tautiečio patirtis Eišiškėse vokiečių okupacijos metu 1942-44 metais – santykiai su vokiečiais ir lenkais, žiaurus lietuvių naikinimas

OSVALDAS ŽADVYDAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Mitybos reikalai

Miestelyje nebuvo valgyklos bei užkandinės. Įstaigos tarnautojai turėjo patys rūpintis mityba. Nusamdėm šeimnininkę, išnuomojom kambarį su virtuve. Mėsą pristatydavo vietinis skerdyklos vedėjas, o reikiamus produktus – viršaitis. Mitybai gautas gėrybes nurašydavom ūkininkams iš jiems uždėtos pyliaivos. Apygardos komisaro ūkio skyrius pareikalavo pasiaiškinti, nes nebuvo jų atsiklausta. Aiškintis nevykau pas ūkio viršininką, bet užėjau pas Wulfą. Jam išdėčiau faktą. Apygardos komisaro žinioje buvo keletas stambiųjų ūkių, anksčiau lenkų valdomų. Jų šeimnininkai dingo bolševikų laikais. Šie ūkiai priklausė apygardos komisarui, bet juos administravo lenkai. Man paskyrus atlikti pyliaivą, atsisakė, nes ūkiai esą tiesioginėje Wulfo žinioje. Nurodžiau, kad karo metu visi privalo atlikti jiems uždėtas pyliaivas. Dabar gi ši norma privalės atlikti ūkininkai. Žemė – blogos rūšies, smiltynai, auga tik grikliai. Prašiau, kad jo žinioje esantiems ūkių pyliaivų normos būtų užskaitytos į apskrities normą. Komisaras sutiko sumažinti apskričiai uždėtą pyliaivą. Tuomet siūliau užskaityti ir tarnautojų mitybai gaunamus produktus. Iš komisaro gavau sutikimą. Apygardos komisaro ūkio viršininkui buvo pranešta raštu apie gautą sutikimą iš Wulfo, ir jokie kito leidimo nereikėjo prašyti.

Gyventojų surašymas

1942 m. vyko gyventojų surašymas, kurį atliko apskrities viršininko įstaigos ir valsčių valdybų tarnautojai. Keblumą sudarė tautybės klausimas. Kalbant lietuviškai, valstietis atsakė į klausimą, taigi yra lietuvis. Bet užrašant tautybę, sakosi esąs "tuteišas" – vietinis. Lenkų okupacijos laikotarpyje už lietuvišką kalbą buvo persekiojami, baudžiami kalėjimu, kankinami ir net žudomi. Bet pasisakius, kad esi "tuteišas", išvengdavo persekiojimo. Tačiau pasisakius, jog esi katalikas, užrašydavo lenkų. Tas pat buvo ir su gudais. Vos tik keletą žodžių moka žmogus žargoniškai atsakyti į klausimus lenkų kalba, užrašydavo lenkų. Todėl surašant daug lietuvių bei gudų, dėl lenkų įvartytos baimės pasisakė esą "tuteišai".

Eišiškų apskrityje surašant gyventojus 1942 m. lietuviams pasisakė 47,7%, lenkais – 45%, gudais bei rusais – 7%. Bet Varenų II, gyventojų surašymo duomenimis, lietuviams užsirašė 74,8%, lenkų – 22,4%, gudų – 2,4%.

Žydų klausimas

O kaip su žydais? Visais laikais jų būta. Bet šiame surašyme žydai neminimi, nes jų likimas mums žinomas. Tačiau nuneigti, kad žydų neliko, negaliu.

Čia paminėsiu vieną faktą. Kartą vidurnaktį sugirgždėjo varteliai. Nakties metu pataliodavom vokiečių komendantūros patrulius. Komendanto įsakymu, jie sekdam, ar kas kiemuose nesislapstė, bet niekuomet neidavo pro vartelius. Buvau perspėtas būti budriam, nes bolševikų desantininkai buvo tik už trijų kilometrų miške. Pašokęs iš lovos, pavąčiau žmogaus siluetą, slenkantį pasieniu. Išgirdau stuksenimą į šeimnininko miegamojo kambario langą. Kažkas tyliai kalbėjo. Kai šeimnininkas ėjo virtuvėn, koridoriuje paklausiau, kas kalbėjo

su juo. Atsakė, kad tai alkanas žmogus, keturi jo vaikai miršta iš bado, todėl eina į virtuvę paimti duonos. Kol kas niekas miestelyje nebadavo. Gal kas slapstėsi nuo vokiečių. Ką reiškia badas, patyriau grįždamas iš Červenės žudynių. Šeimnininkui pasakiau, kad duotų mano maisto: duonos, bulvių, kiaušinių. Žmogus, gavęs maisto, dingo nakties tamsoje. Symiatkowski pasakė, kad tai buvo žydas, besislapstęs nuo vokiečių. Jam, žmonai ir keturiem mažamečiam vaikam pasisekė pabėgti vokiečiams vykdam "medžioklę". Žydas buvęs Eišiškų gyventojas, skurdžiai gyvenęs.

Teigiu, kad 1942 m. per gyventojų surašymą buvo ir šeši žydų kilmės asmenys. O kiek jų išliko visoje apskrityje, liko paslaptis.

Eišiškės praėityje

Eišiškės atgavo Lietuva 1939 m., bet atsidūrė prie pat naujai išvestos sienos. Užnugaris liko Gudijos pusėje. Lenkų okupacijos metu miestelis buvo nuskurdęs ir nieku nepasimintinis provincijos užkampis. Visame miestelyje nebuvo šaligatvių. Gyventojai varydavo galvijus viduriu gatvės ir užtersdavo. Niekas nevalydavo, nes tokią tvarką įvedė lenkai. Nors nuo 1942 m. Eišiškės vadinosi apskrities centru, bet burmistro neturėjo, administravo viršaitis.

Apskrityje švietimas buvo apleistas. Bolševikai dalį mokytojų išvežė į Sibirą. Lenkai uždarinėjo lietuviškas mokyklas. 1942 m. mažą dalis mokytojų atkelta iš Lietuvos. Stigo mokymo priemonių, bet, pagal to meto sąlygas, valsčiuose atkurtos pradžios mokyklos, įsteigta Eišiškų gimnazija.

Eišiškų apskrities gyventojai buvo žiauriai nukentėję nuo visų okupantų: bolševikų, lenkų ir vokiečių. Jų kancijos liks įrašytos Lietuvos istorijoje. Organizuodamas Eišiškų apskritį 1942 m., valsčiuose užtikau gyvus liudininkus, kurie matė ir pergyveno tuos įvykius.

Lenkų siautėjimas

Valkininkų vls. yra Dargužių kaimas. Lenkai 1920 m. buvo suėmę tris lietuvius, šio kaimo gyventojus: Keršį, Aukštuolį ir Gudonį. Tardė žiauriomis priemonėmis. Mušė įkaitintomis geležinėmis lazdomis. Statė basomis kojomis ant degančių anglių. Nosis spaudė įkaitintomis replėmis. Įkaitintus geležinius virbalus kišo į ausis. Svilio pečius...

Dargužių kaime vyko ir grupiniai areštai. Pvz. 1921 m.

spalio 5 d. lenkai 54 lietuvius už lietuvišką veiklą suėmė, mušė ir atrinkę 29 išgabeno į Vilnių, Lukiškių kalėjimą.

Valkininkų vls. Bieksčių kaimo gyventojas J. Bieksaitis 1934 m. liepos 16 d. ėjo į Kuklius ir pakeliui lenkų K.O.P. 23 bataliono sargybinis, savo vyresnybės įsakymas, jį nušovė. Tai atlikta be jokio tardymo, teisimo sprendimo.

Valkininkų vls. Molių k. gyventojas Juozas Bakanauskas (g. 1910 m.), lenkų pašauktas atlikti karinę prievolę, 1931 m. tarnavo Vilniaus įguloje eiliniu. Lenkai, nepakęsdami Bakanausko, melagingu liudijimu atidavė teisman už šnipinėjimą. Teismas negalėjo jo nubauti mirties bausme, nes, pagal įstatymus, eiliniai kareiviai mirties bausme nebauždami. Bet lenkai ir čia surado būdą apeiti įstatymą: Bakanauską pakėlė į puskarininkio laipsnį. Į ekzekucijos vietą, 3-jo artilerijos pulko aikštę, Juozą Bakanauską vedė grandinėmis surakintomis rankomis ir kojomis. Jam leido tarti paskutinį žodį. Prabilo lietuviškai, bet neleido. Kalbėjo lenkiškai: "Broliai lietuviai, kurie tarnaujate lenkų kariuomenėje, neliūdėkite, kad aš žūsiu. Aš vienas nieko nereikiu, bet ateis laikas, kada tūkstančiai tokių, kaip aš, stos į mano vietą. Čia nebus nelaisvės. Aš laisvės nesulauksiu, bet mano kapas ir ši vieta bus laisva. Ją išvaduos tie, kuriems dirbame ir kurių laukiame..." Poručikas nebeleido kalbos baigti. Aštuonių egzекutorių paleista šūvių salvė atėmė Juozą Bakanausko gyvybę. Taip lietuvis nekaltai žuvo 1932 m. spalio 14 d. Palaidotas Vilniaus Rasų kapinėse.

Bet tai nebuvo paskutinė Molių kaimo auka. Lenkai iš pasalų, 1936 m. kovo 23/24 naktį nužudė Silvestrą Lūžį. Jo palaikai palaidoti Molių kaimo kapinėse.

Areštai, žiaurūs kankinimai ir žudymai vyko per visą lenkų okupaciją. Ar lietuviui už tai vėliau keršijo? Ne! Kai Hitleris sutriušino Lenkiją, Lietuvos vyriausybė davė globą lenkų kariams ir civiliams pabėgėliams. Turėta didelių išlaidų. Ar lenkai šiandien įvertina, atsiprašo už padarytas skriaudas bei duotą pagalbą atsilgina? To mes nesulaukėm.

Vokiečių okupacijos laikotarpyje lenkai pradžioje pradėjo veikti pavieniai pogrindyje, o vėliau susiorganizavo į "Krajoval armiją". Jos užuomazga jau buvo 1942 m. Eišiškų apskrityje. (Bus daugiau)

A+A

VLADUI PERKAUSKUI

mirus,

žmoną BRONĘ, sūnų GINTĄ su žmona ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Danutė ir Petras Bobinai

Prisikėlimo parapijos tarybos nare

A+A

ONUTEI SKUKAUSKIENEI

mirus,

vyrą VIKTORĄ, dukrą DANUTĘ, sesutes – JULIJĄ, RAMUTĘ, brolių ALGĮ su šeimomis ir mielą mamytę nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Prisikėlimo parapijos taryba

BRANGIAM TĖVELIUI

mirus Lietuvoje,

dukrai ZOFIJAI SAUNORIENEI ir jos vyrui dr. ALGIUI SAUNORIUI bei jų šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

George ir Amelia Palmer

A+A

ONUTEI SKUKAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą VIKTORĄ, dukrą – DANUTĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Filomena, Rita, Algis ir Viktoras Mačiuliai

A+A

ONUTEI SKUKAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą VIKTORĄ, dukterį DANUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Liuda ir Vytautas Štuitkiai

A+A

JONUI AŽUBALIUI

mirus,

žmonai ONUTEI, sūnams – JONUI, LINUI ir visai giminei skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiamo –

Sudbury, Ont.

J. B. Stankai ir šeima

A+A

JONUI AŽUBALIUI

iškeliauvus amžinybėn,

jo liūdinčią šeimą – žmoną ONUTĘ, sūnus – JONĄ ir LINĄ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

P. O. Derliūnai

B. A. Rickevičiai

S. O. Kiršiniai

H. I. R. Matušaičiai

P A D Ė K A

A+A

ARNOLDAS BERNARDAS OLIS

užbaigęs šios žemės trumpą kelią, tragiškai žudamas automobilio nelaimėje, 1990 m. balandžio 28 d., sulaukęs vos 29 metų, buvo palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Kanadoje.

Dėkojame velionies dėdei kun. Juozui Grabiui ir kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už paskutinį patarnavimą šventovėje ir tartą gražų atsisveikinimo žodį laidotuvių namuose, taipogi už iškilmingas koncelebracines Mišias kun. J. Grabiui, kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. L. Januškai, OFM, maldas ir apeigas kapinėse. Ačiū sol. Algiiui Simanavičiui, sol. Rimui Strimačiui ir vargonininkai Danguolei Ratkieniui už taip išpūdingą giedojimą šventovėje.

Padėka visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionį koplyčioje, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą. Ypatinga padėka atvykusiems iš tolimesnių vietovių. Esame dėkingi atsiuntusiems gėles, taip gausiai užprašiusiems Mišias, pareiškusiems užuojautas raštu, spaudoje bei aukojusiems Lietuvos pagalbą velionies vardu.

Labai ačiū tarusiems atsisveikinimo žodžius koplyčioje ir kapinėse. Ačiū šeimnininkei B. Stanulienai ir jos pagalbininkams už rūpestingai paruoštus pietus. Taip pat labai ačiū ponioms už pyragus.

Nuoširdi padėka seseriai Irenai bei svainiui Edvardui Punkriams ir visai jų šeimai už suteiktą pagalbą.

Ilsėkis ramybėje mūsų mylimas sūneli...

Skausmo prisilėgti tėvai – Aldona ir Algirdas, brolis Andrius ir visa a.a. Arnoldo šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Milžiniški nuostoliai po audros

„Tik ateinančios kartos gal objektyviau konstatuos, kokią sielą naikinančią dozę mes atlaikėm. Jei atlaikėm“ — rašo Elena Tervidytė straipsnyje „Geto sąlygomis“, išspausdintame Lietuvos savaitraštyje „Literatūra ir menas“ 1990 m. 27 nr. Čia — tas išsidėmėtinis straipsnis

Bažnyčia, šventorius, atlaikė — tai tos šventos ir šventiškos salelės, į kurias kasdienybės darbų išvarginti įžengdavo mūsų protėviai — dvasia išsitiesti, kūnu pailsėti.

Į kokią Lietuvos miestelių atvažioutum, gražiausioji, vaizdingiausioji vietoj pamatai bažnyčia. Ano meto architektai neklystamai jautė geriausią landšafto vietą dvasinei aurai ir ten statė Dievo namus. Mes išniekinom juos. Vienus paverėm kolonijom, kur klesti lesbianizmas, kitus — niekam nereikalingų daiktų sandėliams.

Pamenu, kartą studijų metais universiteto kiemely pamaciau pažįstamą vaikina. Pasirodo, jis sargauja buvusiojo šv. Jono bažnyčią. Užėjom, o ten jau kompanija, linksma, smagi, vynelį maukia. Vienas — būnais poetas — nugriuvęs visai prie altoriaus knarkia. ... Jei žmogus gyvulys, jis gyvulys ir bažnyčioje. O kiek baisių apie bolševikų elgesį šventovėse pasakojia kunigai. Tai buvo daugiau negu vandalizmas. Jie tušinosi prie altorių.

Norėta sukurti netikintųjų visuomenę. Okupantai su pirmą dieną Lietuvoje pradėjo totalinį puolimą prieš religiją ir bažnyčią. Jau 1940 m. birželio 25 d., dar prieš garsų liaudies seimo susirinkimą, buvo paskelbta, jog bažnyčia atskiriama nuo valstybės. Ši data — dar viena juoda riba, nuo kurios prasideda gūdas amžiais susiklosčiusios krikščioniškos pasaulėjautos nykimas.

„Daugiau kaip 40 religijos draudimo metų, — rašo „Pergalėje“ prof. B. Kuzmickas, — simboliškai lygintini su spaudimo draudimo keturiasdešimtmečiu praėjusiame šimtmetyje“. Didelė žala padaryta ne tik kultūrai, moralei, bet ir tautos mentalitetui. Ideologizacija, klasinis požiūris, primityvus pasaulio modelis mus veikė kaip radiacija. Tik ateinančios kartos gal objektyviau konstatuos, kokią sielą naikinančią dozę mes atlaikėm. Jei atlaikėm.

Dabar — lūžis mūsų sąmonėje, lūžis ir bažnyčios gyvenime. Visuomenė veržiasi iš dvasinės tuštumos, genama stipraus emocinio norėjimo kažko. Bet tai praeis, ir pasigims intelekto balso. Ar dvasininkija, bažnyčia pasirošus šiam žingsniui? Jei nepasirošus, ne ji kalta; mūsų visuomenė jai kalta. Laikėm ją geto sąlygom, nukirtom visus dvasininkijos kontaktus ir su inteligentija, ir su Vakarais, ujom kaip įmąnydami, apstatėm šnipais iš pašaukimo (saugumiečiai) ir šnipeliais iš pareigos (deja, mokytojai). Valsybiniai gniaužtai vis smarkiau smaugė paskutinę, anot J. Brazaitio, laisvės tvirtovę. Bažnyčiai teko beveik visas jėgas atiduoti bent savo tęstinumui išlaikyti. Jos nuostoliai...

— o tai visų mūsų nuostoliai, — milžiniški, bet...
— Ar bažnyčia pajėgi kuo nors padėti šiandienos žmogui? — nedrąsiai klausiu kunigo Vaelovo Aliulio.
V. Aliulis. Burtų lazdelės mes neturim. Reikia ir laiko, ir žmogaus sugebėjimo viską priimti savo siela, vidumi.

E. T. Ar bažnyčia kaip nors priešinosi totaliniam valstybės spaudimui?

V. A. Buvo nuostata nepasiduoti administravimui, įvairiems suvaržymams. Pavyzdžiui, norėta, kad kunigai būtų parapijos komiteto samdomi tarnai, — šitam spaudimui atsilaikyt. Draudė grupinį katekizavimą, vaikų rengimą sakramentams. Vyskupą Steponavičių už šiuos „nusižengimus“ išvarė iš Vilniaus, 28 metus turėjo gyventi Žagarėje, trys kunigai (A. Šiškevičius, J. Zdebskis, K. Bubnys) buvo nubausti laisvės atėmimu vieneriems metams. Paskui baudė po 50 rublių arba perkeldavo nepaklusnųjį kur toliau. Taigi bendra kunigijos kryptis buvo šito draudimo nepaisyti.

Tais laikais vyskupas negalėdavo skirti nei kunigo, nei vikaro, nei altaristos, negavęs įgaliojimo kulto reikalams suteikimo. Ir kandidatų į seminariją galutinę atranką darydavo jis arba tie, kurie už jo nugaros. Jaunuolius atkalbinėdavo, gąsdindavo, siūlydavo bendradarbiauti su „baltaisiais rūmais“.

Apie 1971-uosius pradėjo eiti „Katalikų bažnyčios kronika“. Tai buvo savitas reiškinys — tiesioginis tikėjimo ir bažnyčios teisių gynimas. Per 18 metų pasirodė ar ne 72 numeriai, apie dešimt žmonių nukentėjo už jos platinimą, bet redakcija nebuvo surasta. Ėjo leidiniai jaunimui — „Tiesos kelias“, „Rūpintojėlis“.

Mes, kaip Jūs žinote, leidom ir leidžiam nemažai leidinių. Juos laikome nemenu kultūrinio veiksmo. Atnaujinome giesmių tekstus — tai nauja pakopa lietuvių religinėje kultūroje. Pagerėjo jų kalba, stilius — tai irgi įnašas į tautinę kultūrą.

Per tuos tamsius dešimtmečius išversta daug religinių knygų. Yra ir religinės poezijos. Ji kukli, bet vis dėlto. Poetas kunigas R. Mikutavičius rado galimybę savo eilėraščių paslysti anapus, Lacrimos (M. Katiliūtės) eilėraščių ciklas taip pat pateko į Vakarų.

E. T. Iš pripažintų autorių, regis, tik Jonas Juškaitis driso spausdinti pas jus savo kūrybą.

V. A. Taip, tik jis.

E. T. Pakelk 50-ąjį Konstitucijos straipsnį, išorinių kliūčių normaliam bažnyčios, tikinčiųjų gyvenimui lyg ir neliko. O psichologiskai ar nesunkiai dvasininkams grįžti į pasaulietinį bendravimą ir viešąjį gyvenimą?

V. A. Manėčiau, kad kiekvienam individualiai. Gal kai kuriems mūsų broliams ir sunku, gal ilgas buvimas „fronte“ išugdė ir tam tikro kietumo, ir nenoro gilintis į priešingas pažiūras. Jaunoji mūsų karta tikybos mokymui taip pat nepasiruošusi, nes seminarijoje nebuvo dėstoma tikybos mokymo metodika. Taigi grįžimas turi savų sunkumų.

Tiesiogiai į politiką kunigai grįžti nenori, kandidatavimas mums net neleidžiama. Vyskupų specialiu sprendimu Sąjūdyje dalyvauti leido, o partijoje — ne.

E. T. Ar neįsivaizduojate jokių dabarties pavojų?

V. A. Mes neturime tapti žaizliuku ar puošmena visuomenės gyvenime.

Kokią pilnatvę gausdavo vargonai, kaip nežemiškai giedodavo žemiški mano kaimy-

riems suvaržymams. Pavyzdžiui, norėta, kad kunigai būtų parapijos komiteto samdomi tarnai, — šitam spaudimui atsilaikyt. Draudė grupinį katekizavimą, vaikų rengimą sakramentams. Vyskupą Steponavičių už šiuos „nusižengimus“ išvarė iš Vilniaus, 28 metus turėjo gyventi Žagarėje, trys kunigai (A. Šiškevičius, J. Zdebskis, K. Bubnys) buvo nubausti laisvės atėmimu vieneriems metams. Paskui baudė po 50 rublių arba perkeldavo nepaklusnųjį kur toliau. Taigi bendra kunigijos kryptis buvo šito draudimo nepaisyti.

Tais laikais vyskupas negalėdavo skirti nei kunigo, nei vikaro, nei altaristos, negavęs įgaliojimo kulto reikalams suteikimo. Ir kandidatų į seminariją galutinę atranką darydavo jis arba tie, kurie už jo nugaros. Jaunuolius atkalbinėdavo, gąsdindavo, siūlydavo bendradarbiauti su „baltaisiais rūmais“.

Apie 1971-uosius pradėjo eiti „Katalikų bažnyčios kronika“. Tai buvo savitas reiškinys — tiesioginis tikėjimo ir bažnyčios teisių gynimas. Per 18 metų pasirodė ar ne 72 numeriai, apie dešimt žmonių nukentėjo už jos platinimą, bet redakcija nebuvo surasta. Ėjo leidiniai jaunimui — „Tiesos kelias“, „Rūpintojėlis“.

Mes, kaip Jūs žinote, leidom ir leidžiam nemažai leidinių. Juos laikome nemenu kultūrinio veiksmo. Atnaujinome giesmių tekstus — tai nauja pakopa lietuvių religinėje kultūroje. Pagerėjo jų kalba, stilius — tai irgi įnašas į tautinę kultūrą.

Per tuos tamsius dešimtmečius išversta daug religinių knygų. Yra ir religinės poezijos. Ji kukli, bet vis dėlto. Poetas kunigas R. Mikutavičius rado galimybę savo eilėraščių paslysti anapus, Lacrimos (M. Katiliūtės) eilėraščių ciklas taip pat pateko į Vakarų.

E. T. Iš pripažintų autorių, regis, tik Jonas Juškaitis driso spausdinti pas jus savo kūrybą.

V. A. Taip, tik jis.

E. T. Pakelk 50-ąjį Konstitucijos straipsnį, išorinių kliūčių normaliam bažnyčios, tikinčiųjų gyvenimui lyg ir neliko. O psichologiskai ar nesunkiai dvasininkams grįžti į pasaulietinį bendravimą ir viešąjį gyvenimą?

V. A. Manėčiau, kad kiekvienam individualiai. Gal kai kuriems mūsų broliams ir sunku, gal ilgas buvimas „fronte“ išugdė ir tam tikro kietumo, ir nenoro gilintis į priešingas pažiūras. Jaunoji mūsų karta tikybos mokymui taip pat nepasiruošusi, nes seminarijoje nebuvo dėstoma tikybos mokymo metodika. Taigi grįžimas turi savų sunkumų.

Tiesiogiai į politiką kunigai grįžti nenori, kandidatavimas mums net neleidžiama. Vyskupų specialiu sprendimu Sąjūdyje dalyvauti leido, o partijoje — ne.

E. T. Ar neįsivaizduojate jokių dabarties pavojų?

V. A. Mes neturime tapti žaizliuku ar puošmena visuomenės gyvenime.

Kokią pilnatvę gausdavo vargonai, kaip nežemiškai giedodavo žemiški mano kaimy-

riems suvaržymams. Pavyzdžiui, norėta, kad kunigai būtų parapijos komiteto samdomi tarnai, — šitam spaudimui atsilaikyt. Draudė grupinį katekizavimą, vaikų rengimą sakramentams. Vyskupą Steponavičių už šiuos „nusižengimus“ išvarė iš Vilniaus, 28 metus turėjo gyventi Žagarėje, trys kunigai (A. Šiškevičius, J. Zdebskis, K. Bubnys) buvo nubausti laisvės atėmimu vieneriems metams. Paskui baudė po 50 rublių arba perkeldavo nepaklusnųjį kur toliau. Taigi bendra kunigijos kryptis buvo šito draudimo nepaisyti.

Tais laikais vyskupas negalėdavo skirti nei kunigo, nei vikaro, nei altaristos, negavęs įgaliojimo kulto reikalams suteikimo. Ir kandidatų į seminariją galutinę atranką darydavo jis arba tie, kurie už jo nugaros. Jaunuolius atkalbinėdavo, gąsdindavo, siūlydavo bendradarbiauti su „baltaisiais rūmais“.

Apie 1971-uosius pradėjo eiti „Katalikų bažnyčios kronika“. Tai buvo savitas reiškinys — tiesioginis tikėjimo ir bažnyčios teisių gynimas. Per 18 metų pasirodė ar ne 72 numeriai, apie dešimt žmonių nukentėjo už jos platinimą, bet redakcija nebuvo surasta. Ėjo leidiniai jaunimui — „Tiesos kelias“, „Rūpintojėlis“.

Mes, kaip Jūs žinote, leidom ir leidžiam nemažai leidinių. Juos laikome nemenu kultūrinio veiksmo. Atnaujinome giesmių tekstus — tai nauja pakopa lietuvių religinėje kultūroje. Pagerėjo jų kalba, stilius — tai irgi įnašas į tautinę kultūrą.

Per tuos tamsius dešimtmečius išversta daug religinių knygų. Yra ir religinės poezijos. Ji kukli, bet vis dėlto. Poetas kunigas R. Mikutavičius rado galimybę savo eilėraščių paslysti anapus, Lacrimos (M. Katiliūtės) eilėraščių ciklas taip pat pateko į Vakarų.

E. T. Iš pripažintų autorių, regis, tik Jonas Juškaitis driso spausdinti pas jus savo kūrybą.

V. A. Taip, tik jis.

E. T. Pakelk 50-ąjį Konstitucijos straipsnį, išorinių kliūčių normaliam bažnyčios, tikinčiųjų gyvenimui lyg ir neliko. O psichologiskai ar nesunkiai dvasininkams grįžti į pasaulietinį bendravimą ir viešąjį gyvenimą?

V. A. Manėčiau, kad kiekvienam individualiai. Gal kai kuriems mūsų broliams ir sunku, gal ilgas buvimas „fronte“ išugdė ir tam tikro kietumo, ir nenoro gilintis į priešingas pažiūras. Jaunoji mūsų karta tikybos mokymui taip pat nepasiruošusi, nes seminarijoje nebuvo dėstoma tikybos mokymo metodika. Taigi grįžimas turi savų sunkumų.

Tiesiogiai į politiką kunigai grįžti nenori, kandidatavimas mums net neleidžiama. Vyskupų specialiu sprendimu Sąjūdyje dalyvauti leido, o partijoje — ne.

E. T. Ar neįsivaizduojate jokių dabarties pavojų?

V. A. Mes neturime tapti žaizliuku ar puošmena visuomenės gyvenime.

Kokią pilnatvę gausdavo vargonai, kaip nežemiškai giedodavo žemiški mano kaimy-

Vyskupas VINCENTAS BRIZGYS, sulaukęs 50 metų vyskupystės sukakties ir 87 metų amžiaus. Ši jo sukaktis buvo iškilmingai paminėta 1990 m. birželio 10 d. Marijos aukštesniosios mokyklos patalpose Čikagoje, dalyvaujant gausiam būriui vyskupų, kunigų, seselių ir pasauliečių. Buvo prisiminti jo darbai išeivijoje, ypač jo rūpestių įrengtos lietuvių koplyčios šv. Petro bazilikoje Romoje ir Amerikos nacionalinėje šventovėje Vašingtone

nų balsai... O grynomo ir švarumo pojūtis po komunijos? Kada dar širdis taip veržias būt gera, jautri, kantri? Kada jaunas protas ieško savo dvasios, bando su ja kalbėtis? Kur jis randa susikaupimą ir vienvatę? Gal spalukų sueigoj, gal pionieriškų rikuiotė ar komjaunimo susirinkime? Nuo mažų dienų, nuo prakeikto lopšelio visus mūsų vaikų gyvenimas išviešintas. Vieši tualetai ir vieši įsipareigojimai. Koks dešimtmetis žmogelis privalo iškilmingos (?) rikuiotės metu prieš visus viešai pasizadėti: gerai mokytis, klausyti mokytojų ir tėvų, nemeuoti... Jis sako tai griudėjant trimtims ir būgnams. Po šitokių viešumų seansų apie dvasingumą galėdavo kalbėti kaip kas nori — ausys užkims tos aklinai. Gal čia tinka posakis — nēr to blogo, kas neišeitų į gera: mokinių ausys neat-sikimšdavo ir kai jiems aiškindavo apie liaudies opiumą — religiją. Todėl lyg ir yra vilties atgriebti dabartinius jaunuolius bent iš visuotinio „materializmo“, kai pasaulis su-mažinamas iki pasaulėvaizdžio.

Mano galva, pradėjus dėstyti tikybą mokyklose, pirmiausia bendromis pedagogis ir dvasininkų pastangomis reikiama panaikinti pseudokonfliktą tarp mokslo ir religijos. Būtinybė išaiškinti normalų mokslo ir religijos santykį, kad vaikas neatsidurtų nereikalingoje konfliktingoje situacijoje. Ar sugebės tai padaryti tikybą dėstantys žmonės? Jei ne — vėl patirsime nuostolių. Kitokių, bet nemažų. Čia problema turi ir tikybą dėstantys kunigai, ir šiaip pedagogai. Dvasininkai ne visada randa tinkamą kontaktą su dabartiniais jaunuoliais. Jie ateina iš aske-tizmo, atsiribojimo, pareigos, o susiduria su... Protai informacijos išmiksinti, širdelės vos kruta. Pagaliau ištis nuobodu 45 minutes kartoti „Tėve mūsų“. Gal tai šventvagiška, bet šiuolaikiška tiesa, ignoruoti ją — neprotinga. Vakarai jau septyniadesimtais patstatė roko operą „Jėzus Kristus — superžvaigždė“. Supran-

Mano galva, pradėjus dėstyti tikybą mokyklose, pirmiausia bendromis pedagogis ir dvasininkų pastangomis reikiama panaikinti pseudokonfliktą tarp mokslo ir religijos. Būtinybė išaiškinti normalų mokslo ir religijos santykį, kad vaikas neatsidurtų nereikalingoje konfliktingoje situacijoje. Ar sugebės tai padaryti tikybą dėstantys žmonės? Jei ne — vėl patirsime nuostolių. Kitokių, bet nemažų. Čia problema turi ir tikybą dėstantys kunigai, ir šiaip pedagogai. Dvasininkai ne visada randa tinkamą kontaktą su dabartiniais jaunuoliais. Jie ateina iš aske-tizmo, atsiribojimo, pareigos, o susiduria su... Protai informacijos išmiksinti, širdelės vos kruta. Pagaliau ištis nuobodu 45 minutes kartoti „Tėve mūsų“. Gal tai šventvagiška, bet šiuolaikiška tiesa, ignoruoti ją — neprotinga. Vakarai jau septyniadesimtais patstatė roko operą „Jėzus Kristus — superžvaigždė“. Supran-

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi — „TŽ“ leidėjai

Vyskupo VINCENTO BRIZGIO vyskupystės 50 metų sukaktis buvo iškilmingai paminėta 1990 m. birželio 10 d. Čikagoje Marijos aukštesniosios mokyklos patalpose. Iš dešinės: dr. M. Vygantas (II eilėje), inž. A. Rudis, kun. J. Kuzinskas, vysk. T. Lyne, prel. L. Tulaba, vysk. V. Brizgys, vysk. Ch. Salakta, kan. V. Zakarauskas, vysk. A. Deksnys, vysk. P. Baltakis, OFM

Kalba Punsko klebonas

Platų pasikalbėjimą su Puns-ko parapijos klebonu prel. Ig-nu Dzermeika išspausdino dienraštis „Gazeta Wyborcza“, įdėdamas Suvalkų trikampio žemėlapi ir mūsų Vyti. Įvade rašoma, kad Lenkijos pakraštyje — Šiplyškiuose, Seinuose, Punske, Kreivėnuose, Vyžai-niuose — senoje Jotvingių žemėje, šimtmečiais gyveno lie-tuviai, lenkai, žydai, vokiečiai, gudaai, totariai, rusai, švedai. Šiandien liko tik dvi tautos. Laikraštis taip pat primena, kad Lenkijoje gyvena apie 25 tūkst. lietuvių. Vien tik pasie-nio ruože jų yra keliasdešimt tūkstančių. Kaip šios dvi tau-tybės sugyvena? Į laikraščio atstovo klausimus atsako prel. Ignas Dzermeika.

Mokė mylėti Lietuvą

Pasirodo, kad parapijos archyve yra svarbus Žygimanto III-čiojo dokumentas. Jame nurodoma, kad Punsko para-pijos klebonai turi mokėti lie-tuvių kalbą. Šiandieninis kle-bonas laisvai ją naudoja, tad laikraščio atstovas norėjo su-žinoti, ar prelatas yra lenkas ir išmoko lietuvių kalbą, ar lenkiškai kalbantis lietuvis?

Klebono motina yra lenkė. Jos mergautinė pavardė Kali-novska. Tėvas karštas lietu-vis. Jis vaikams daug kalbėjo apie Lietuvą. Buvo trys sūnūs ir tėvas visus mokė mylėti Lie-tuvą. Motina mokė lenkiškai poterius, sukilėlių ir legionie-rių dainas. Tokiu būdu prela-tas jaunystėje buvo dvikalbis. Namuose buvo naudojama lenkų kalba. Tačiau tėvas, samdydamas darbininkus iš Lietuvos, su jais kalbėdavo tik lietuviškai. Motina lietu-viškai nemokėjo. Kreivėnuose

(prelato gimtinėje) Dzermei-ko šeimos kaimynai buvo vo-niekiai. Tame kaime gyveno apie 20 šeimų, kurių septynios buvo vokiečių, žymiai mažiau lenkų, likusios priklausė lie-tuvių tautybei. Šventovėje lie-tuviškai, „kirchoje“ vokiškai, o tarp savęs gyventojai įvai-riai kalbėjo.

Įvairūs nesusipratimai

Suvalkų trikampis — pereina-moji kariuomenių žemė. Seinų lenkų sukilimas (jų bū-rį sudarė apie 600 vyrų), Želi-govskio žygis paliko stiprias žymes Suvalkijoje. Prelatas taip pat priminė, kad Seinai vienu metu buvo svarbus tau-tinio atgimimo bei spaudos centras. Tam įrodyti yra kny-gnešio paminklas Punske. (Per Seinus ėjo knygų kontraban-da). Prieš antrąjį pasaulinį karą nebuvo lietuviškų mo-kyklų, žmonės vienas į kitą piktokai žvaivavo. Antras pa-saulinis karas atnešė dar dau-giau pakeitimų: iškelta daug lietuvių, o po 1945 m. vėl atsi-rado įvairūs nesusipratimai, skundai. Nesantaikos viešpa-tavo ir šventovėje: lenkai skun-dėsi, negirdėdami lenkiškos evangelijos, vėliau lenkiški pamokslai trukdė lietuviams, lietuviai buvo nepatenkinti kunigais, kurie skelbė Dievo žodį lenkiškai. Dėl to lietuvis kunigas pabėgo per adminis-tracinę sieną. Jo vietą užėmė kitas lietuvis kunigas, intelek-tualas, lotynų kalbos aistringas, mokydamas net parapijie-čius lotyniškų maldų. Kunigas įkyrėjo parapijiečiams. Buvo priverstas atsisakyti. Tačiau kiekvienas pakaitalas buvo nesėkmingas. Prieita net prie to, kad vienam klebonui vėl buvo trukdomi pamokslai. Pu-siau lietuvis vikaras, užsidė-jęs juoda stulga, atliko egzor-cizmą (lot. exorcismus — pik-tųjų dvasių išvarymas iš žmo-nių ar vietų, atliekiant tam tik-ras apeigas. Tą atlikti gali tik kunigas, gavęs specialų vysku-po leidimą — LE, V t. 381 psl.).

Prel. I. Dzermeika sutvarkė Mišių klausimą, paskirdamas atskirą laiką lietuviams ir len-kams. Nėra Bernelių Mišių, nes vidurnaktis yra tik vienas.

Prelatas dėsto tikybą aštu-n-toje klasėje, atskirai lietu-

viams ir lenkams. Vieną kartą buvo sujungtos abi klasės. Prelatas pasakė: „Lietuviai moka lenkiškai, bet lenkai ne-moka lietuviškai, tad pamoka bus lenkiškai“. Staiga atsikė-lęs vienas mokinių sako: „Mū-sų yra dauguma, tad pamoka turi būti lietuviškai“. Prela-tas atsakė: „Nepyk, nes dar įsimylėsi lenkė, ir ją vesi...“ Mokinyi atsakė: „Niekuomet, geriau aš save pribaisiu.“ O vėliau tas mokinyi vedė lenkė. Vaikai kalba taip pat tik len-kiškai.

Kasdienybė yra rami, abi pusės taikiai sugyvena, vienas kitam padeda. Tačiau seniūno susirinkime, atsiradus vie-nam lenkui, visiems reikia kalbėti lenkiškai, kadangi anas nemoka lietuviškai.

Bažnyčia sunkiais laikais buvo toji vieta, kurioje gali-ma buvo rasti atramą, vietą, kurioje galima buvo atskleis-ti tautinius bei laisvės reika-lavimus.

Svarbi vietovė

Laikraščio atstovui Seinų ir Punsko gyventojai padarė la-bai gerą įspūdį.

Kunigo teigimu, dauguma lietuvių siekia ir turi aukštą-jį išsilavinimą. Jie skiriasi nuo lenkų, turėdami savo in-teligeniją — inžinierius, mo-kytojus, gydytojus. Aplamai, lietuviai yra turtingesni už lenkus, gyvenami geresnėse žemėse, gražuose namuose, o savo darbystum primena ku-nigui jo tėvą. „O gal lietuviai turi persvarą?“ — klausia spau-dos atstovas. — „Juk Punksas sudaro lietuviško miestelio įspūdį“. Gyventojai dvikal-biai, televizija — dvikalbė, gatvėse girdima tik lietuvių kalba, aplinka lietuviška. Mo-kyklos, muziejus, kultūros na-mai, didžiausia krašte lietu-viška biblioteka. Prie viso to dar gimnazija. Jeigu ir toliau viskas taip vystysis, Punksas taps svarbia vietove.

„Neatrodo, kad lietuviai čia jaučiasi mažuma“ — pastebi spaudos atstovas. Kunigo at-sakymas: „Tik penkiadesim-tuose metuose lietuviška ma-žuma gavo kultūrinės teises. Juk ilgą laiką apie Lenkijos lietuvių visiški nekalbėta pačioje Lenkijoje ir Lietuvo-jė, nors jie laikėsi lietuvių kal-bos, papročių, savo žemės. Tik dabar išgarsėjo Punksas, tap-damas lietuviškumo simboliu, ypač rugpjūčio mėnesį (Mari-jos dangun ėmimo šventė). At-vyksta lietuviai iš visur — iš plačių aplinkinių, iš anapus bendrai maldai. Susirenka jie prie Galado ežero, žvelgia į ki-tą pusę, vaikšto gražiais kal-niukais, ant kurių stovėjo jų namai. Susirenka visa Lietu-va! Ir vietiniai, ir tie, kuriuos 1945 m. ištrėmė, kuriuos karo metu iškėlė į Lietuvą. Jie gri-žo po karo kaip lenkai, tapda-mi vėl lietuviams, sulenkintose giminėse taip pat „kažkas“ at-gimsta. Ši diena atgaivino is-toriją, išryškindama stipriaus-ią lietuvišką bruožą. O lietu-viai turi labai gerą atmintį, li-gai viską atsimena. Lietuvos istorija suformavo jų tautinę sąmonę, pavojaus jausmą, ne-pasitikėjimą“.

Didelė staigmena

Lietuviai prisimena dvide-šimtuosius, trisdešimtuosius metus. Lietuvių atmintyje Žeč-pospolitai liko baisiausiu kai-mynu, Suvalkijos okupaciją jie laiko sąmokslu ir išdavys-te, girdėdami apie „lenkišką“ Vilnių jie reaguoja lyg jiems būtų atimama širdis, kartu primindami, kad ir Krokuvoje buvo girdima vokiečių kalba, bet ar Krokuva nustojo būti Lenkijos sostinė?

Pabaigai klebonas pastebi, kad lietuviai nori, jog lenkai rentų Lietuvos nepriklausomybę. Pasak jo, visa Lietuva pergyvena pakilimą, visas Punksas apie tai kalba, lau-kia vakariečių pagalbos. Iši-vaizduota, kad ir lenkai stos lietuvių pusėje, bet tik ne pir-mi. Bet atsitiko kitaip. Tai bu-vo didžiausia staigmena lietu-viams.

**A+
ONUTEI SKUKAUSKIENEI**

mirus,

jos šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

O. V. Pulkauninkai T. Budininkienė
A. F. Mottile M. Schoenebeck

MES PERSIKELĖM Į NAUJAS PATALPAS 1520 STEELES AVE. W. (prie DUFFERIN) (416) 738-9955

SONA HI FI VISOS PASAULIO SISTEMOS

SONA HI FI TURI VISKĄ

HITACHI TRK-W330W 110-220 VOLTS 50-60 Hz \$129.99

ORSON OV-9000 \$299.99

HITACHI VM-3280 \$1499.99

SONY JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASIO

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

SONY CFS-W350S \$149.99

HITACHI VT-727 \$449.99

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN \$1499.99

Mes taipgi skaitliniu būdu perfilmuojam vietinien sistemom užsienietiškas vaizduojantes mūsų specialiomis kainomis, dviejų valandų — \$39.95.

1520 STEELES AVE. W. (at Dufferin) TORONTO, ONT. (416) 738-9955 FAX (416) 238-2212

232 RIDEAU STREET OTTAWA, ONT. (613) 238-7090 FAX (613) 238-8452

Knygų rėškla "SAMOGITIA" meniškai įraš knygas bei žurnalus A. Plenys 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416) 625-2412

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

"SKAUTŲ AIDAS"

Po pusės šimto metų Lietuvoje buvo atgaivintas "Skautejų aidas". Lietuvos skautų sąjungos mėnraštis jaunimui paruošė žurnalistų grupę Klaipėdoje, vadovaujamą Vytauto Kudausko. Pirmajame numeryje pateikiama informacija apie skautus Lietuvoje ir pasaulyje. Svarstomas klausimas, kuo skautai ir kitos jaunimo organizacijos galėtų prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo. Numerinis taipgi yra įjungtas pasikalbėjimas su Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidentu pirm. V. Landsbergiu, duodama Juozo Daumanto atsiminimų apie rezistenciją, rašinių apie muziką, dailę ir sportą.

VĖJO JĖGAINĖS

Sovietų Sąjunga pastatė atominę elektros jėgainę prie Ignalinos, o sovietinė Lietuvos blokada išjudino pačių lietuvių pasigimintą vėjo jėgainę. Pirmą tokią eksperimentinę jėgainę suprojektavo energijos šaltinių mokslinio tyrimo biuras "Vėjas". Įranga jai pagaminti septynis Lietuvos įmonės. Eksperimentinė vėjo jėgainė pastatyta ant aukštos Želkūnų kaimo kalvos Prienų rajono Vyšniūnų kolchoze. Šešiasdešimt kilovatų galingumo jėgainė elektrą aprūpina visą Želkūnų paršavedžių kiaušidę. Planuojamos ir mažesnio galingumo vėjo jėgainės vienkiamams.

BLOKADINIAI NUMERIAI

Lietuvos spauda, net ir paskelbus oficialią blokadą atšaukimą, tebeleidžia ir formatu, ir puslapių skaičiumi sumažintus blokadinius laikraščius numerius. Leidžios įmonės "Spauda" direktoriaus pavaduotojas Vytautas Treigys skaitytojams aiškina: "Stiprus centras Maskvoje skuba paskelbti, kad ekonominės sankcijos Lietuvai jau panaikintos. Bet manau, kad nuo kalbų iki veiksmo tiktai popierių dar toloka. Konkrečiai, pirmiausia būtina Kariškus Konopogos popieriaus ir celiuliozės kombinatui leisti tiekti popierių Lietuvai, geležinkelio tarnyboms — priimti popierių pervežimui. Vykstant partiniam ginčui, TSKP iniciatyva iš Lietuvos atimta laikraštinių popieriaus fondo dalis, kuria naudojosi Lietuvos leidžios įmonė "Spauda" — 9.200 tonų. Pravartu priminti, kad Respublika iš viso gaudavo 14.900 tonų". V. Treigis minimas partinis ginčas yra susietas su Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimu nuo centro Maskvoje. Blokadiniai numeriai turėjo įtakos kai kuriems laikraščių skaitytojams. Esą pasigirsta balsų palikti pusiau sumažintą formatą, patogesnę skaitytojams, bet atitinkamai padidinti puslapių skaičių.

"RAINIAM ATMINTI"

Architektūros muziejuje Vilniuje liepos mėnesį buvo surengta paroda "Rainiams atminti", atkelta iš Telsių muziejaus. Ji atspindi skaudžią tragediją tapusį 28 politinių kalinių, atvežtų iš Telsių kalėjimo, žiaurų nužudymą Rainių miškelyje

1941 m. birželio 24 d. Parodona yra įjungtos tų dar gyvų ir jau nukankintų aukų nuotraukos, žudiko P. Raslano portretas, pernyktės nuotraukos, liudijantių žudynių pasmerkimą lietuvių tautos vardu. Nuotraukos atskleidžia ir planus, įamžinsiančius nužudytųjų atminimą. 1942 m. paskelbtą paminklo projekto konkursą laimėjo architektas Jonas Virakas, jam pasirinktas paminklinė koplyčia Telsių kapinėse. Karo metais ji nebuvo pastatyta, o pokaryje auka tapo pats architektas J. Virakas, ištremitas į Sibirą. Parodoje yra jo projekto eskizai ir pagal juos teltišio architektu Algijū Zebrausko atkurtas koplyčios projektas. Paminklinė koplyčia norima pastatyti iki 1941 m. birželio 24 d., nes tada bus minimas žudynių penkiasdešimtmetis. Statybos reikalus tvarko žemaičių kultūros draugija, sutelkusi 130.000 rublių, o statybai reikės 400.000. Tad kilnojama paroda "Rainiams atminti" tęsiasi lėšų telkimo vajus. Tikimasi sulaukti ir stambesnių mecenatų, kuriais gali būti ne tik atskiri lietuviai, bet ir jų organizacijos, Lietuvos įmonės.

KRYŽIUS YLOS SODYBOJE

Kun. Stasys Yla, katalikų veikėjas, Štuthofio koncentracinės stovyklos kalnys, spaudos darbuotojas ir daugelio knygų autorius, gimė 1908 m. sausio 5 d. Luciuų kaime, dabartinėje Kurklių apylinkėje, Anykščių rajone. Mirė jis Čikagoje 1983 m. kovo 24 d. ir yra palaidotas Nekaltai Pr. Marijos seselių vienuolyno kapinėse Putname, Conn. Gegužės 22 d. jo atminimui gimtojoje sodyboje Luciuų kaime buvo pašventintas lietuviškas kryžius, kurio pastatymu pasirūpino Anykščių kultūros fondas ir velionies kunigų seminarijos laikų bičiuliai. Kryžių pašventino Anykščių parapijos klebonas kun. Albertas Talačka. Kurklių parapijos klebonas kun. Z. Veselka priminė, kad tos parapijos bažnyčioje kun. S. Yla 1932 m. laike pirmąsias Mišias. Atsiminimais dalijosi Taujėnų parapijos klebonas kun. J. Voveris, su kun. S. Yla mokėsis Kauno kunigų seminarijoje. Ilgesnį žodį tarė iš Kauno atvykęs velionies sūnėnas Vytautas, nušviesdamas jo pasiaukojimą Dievo tarnybai, primindamas Putname pastatytą Mindaugo pilaitę. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Arvydas Žygas, dirbantis dėstytoju Vytauto Didžiojo universitete Kaune, vadovaujantis atsikūrusiai Lietuvos ateitininkų federacijai. Jis yra kun. S. Ylos auklėtinis, lankęs jo vadovaujamą ateitininkų kursą "Dainavos" stovyklavietėje. A. Žygas kalbėjo apie tuos kun. S. Ylos kursus, išseivijoje ugdžiusius būsimuosius ateitininkų vadus. Tada išsklėmės dalyviai apsilankę Kurklių bažnyčioje, kur kun. Stasio Ylos atminimui yra anksčiau atidengta bareljefinė lenta, ir nuvyko į Anykščius. Ten buvo surengta kun. S. Ylos parašytų maldaknygių, knygų ir kitų spaudos darbų paroda. V. Kst.

Jaunas torontietis VYTAS ČUPLINSKIS, KLB veikėjas, su kitais bendraminčiais rūpinasi, kad Kanados parlamentari padėtų Lietuvai. Nuotraukoje — Toronto informacijos centre renkasi medžiagą savo veiklai. Nuotr. St. Varankos

Jaunimo pastangos Otavoje

VYTAS ČUPLINSKIS

Lietuva paskelbė savo nepriklausomybės atstatymą 1990 m. kovo 11 d. Visas pasaulis stebėjo ir žavėjosi Lietuvos taikiu, demokratišku keliu. Sekančią dieną Kanados parlamentas pasveikino lietuvių ir pripažino teisę eiti nepriklausomybės keliu. Bet jis nepripažino Lietuvos aukščiausiosios tarybos kaip valdžios. Ta padėtis dar vis tęsiasi.

Pabaltiečių federacija jau seniai galvojo įsteigti itaigojimo ("lobbying") raštinę Otavoje. Taip pat ir KLB tą mintį kėlė ir svarstė. Bet konkrečiai nebuvo nieko daroma.

Kovo 29 d. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos įgaliota Otavon nuvyko Mirga Šaltmiraitė, Monika Spudaitė, Veronika Krausaitė ir Romas Garbaliuskas. Jie pasimatė su parlamentariais Harvie Andre ir Herb Gray. Man teko atvykti ir prisidėti prie jų grupės kovo 30 d. Nuo tos dienos, įskaitant ir Velykas, kiekvieną dieną esu praleidęs Otavoje, judindamas Lietuvos klausimą parlamentu.

Parlamentari labai teigiamai atsiliepė į mūsų pastangas ir nuolat klausdavo, kodėl visa tai nebuvo vykdoma anksčiau. Šiuo metu ne tik lankome parlamentarus, bet palai kome ir asmeninius bei informacinius ryšius. Taip pat visai neseniai pradėjome lankyti ir kitų valstybių ambasadas.

Nemažai jaunimo paskyrė laiko dirbti šioje raštinėje: Lėta Vaitonytė, Mirga Šaltmiraitė, Kristina Rimkienė, Linas Daukša, Gintaras Uleckas, Rita Sakutė ir Ričardas Kalendra. Nuo gegužės 7 d. Romas Garbaliuskas pradėjo dirbti pastoviai.

Mes lankome parlamentarus ir aiškiname apie tikrą Lietuvos bei Baltijos kraštų padėtį, pristatome projektus kaip Kanados valdžia ir parlamentari galėtų mums padėti. Esame paruošę medžiagą "Standing Order 31". Tai duoda teisę parlamentariui apie bet ką pasisakyti vienos minu-

tės laikotarpyje. Mums nepaprastai daug padėjo Gabija Petrauskienė, kuri surenką faktus ir paruošia pareiškimus. Ji yra sutikusi vadovauti šiai raštinei. Vėliausi pareiškimai buvo paruošti birželio 14 d. Juos Jesse Flis ir David Kilgour pristatė parlamente.

Šis darbas yra svarbus. Be tikslios ir greitos informacijos sunku būtų ką padaryti. Ina Balsytė, kuri dirba informacijos centre Toronte, yra mums labai daug padėjusi.

Mes paruošėm spaudos konferencijas, kai viceprezidentas Bronius Kuzmickas ir ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė lankėsi Otavoje, suorganizavom jiems susitikimus su Herb Gray, Audrey McLaughlin ir kitais parlamentariais. Esame išleidę kelis žiniaraščius įvairiais Lietuvos blokadą liečiančiais klausimais.

Dabar esame jau užmezgę ryšius su parlamentariais, valdžios atstovais ir spauda. Tai yra tvirtas pamatas tolimesniam darbiui. Mūsų ligšioliniai pasiekimai įrodo, kad būtų verta tęsti šiuos ryšius. Ateityje šios raštinės apimtis galėtų įtraukti atstovus ir iš Lietuvos.

Dėkoju Balševičių ir Sakų šeimos už globą ir vaišinimą per paskutinius tris mėnesius.

Paremkite Lietuvai, rašykite savo parlamentarams

Per mūsų pasimatymus su parlamentariais paaiškėjo, kad jie norėtų įsijungti ir padėti Lietuvai. Reikia tik jiems rašyti, keliant Lietuvos klausimą, prašant jų aktyvaus prisidėjimo. Laiškai turėtų būti asmeninio pobūdžio ir ranka rašyti. Yra labai svarbu laiškuose pabrėžti sekantių tris punktus: 1. Išdėstyti šiandieninę padėtį Lietuvoje. 2. Įrodyti, kad Lietuvos klausimas yra jums svarbus. 3. Paprašyti, kad jie iškeltų Lietuvos klausimą, ypač dabartinę ekonominę ir medicinos blokadą, ir kad pripažintų Lietuvos dabartinę valdžią.

Hamilton, Ontario

MIRTIS SAVAITĖS eigoje apėmė tris hamiltoniečių šeimas. Mirė Čerškų šeimos močiutė ir mama a.a. P. Kraniusienė; a.a. M. Bilevičienė, Trumpickų ir Bilevičių močiutė; a.a. V. Perkauskas paliko nuliūdime žmoną ir sūnų su šeima.

HAMILTONIEČIAI dažnai sekmadienio popietei praleisti suvažiuoja į medžiotojų-meškeriojų klubo patalpas. Čia jie ruošia gegužines. Liepos 29 d. tokią gegužinę organizuoja Aušros Vartų parapijos choras. Maloniai yra kviečiami visi atsilankyti, pasivaistinti choristų pagamintais skaniais valgiais ir puikiai praleisti laiką. J. K.

Edmonton, Alberta

PAMALDU LIETUVIŲ NAMŲ KOPLYČIOJE vasaros metu nebus. Paskutinės pamaldos prieš vasaros sezoną įvyko sekmadienį, birželio 10. Jas atlaikė kun. E. Cooney, patarnaujantis mūsų religiniams reikalsams kartą į mėnesį. Po pamaldų kavutės ir užkandžių metu jam buvo padėkota ir visų dalyvių vardu ietkita dovana — knyga "Atlaidai — Lithuanian Pilgrimage". Tenka apgailesti, kad kun. E. Cooney yra keliamas į Kalgari, mes pasigėsim jo kilnios asmenybės, turinčių pamokslų, bei nuoširdaus draugo.

Sekančios pamaldos numatomos rugsėjo 2, sekmadienį. Šiuo metu nėra žinoma, kas laikys pamaldas. Šiuo reikalu rūpinasi mūsų reikalams išrinktas komitetas.

Dobilas

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Delhi, Tillsonburgo ir apylinkių ponioms už tokio gražaus mergvakario surošimą ir už brangias bei naudingas dovanas. Aš su Rimu liekame labai dėkingi už Jūsų parodytą nuoširdumą.

Ypatingą padėką reiškiame mergvakario rengėjoms. Dar kartą ačiū visoms.

Qwen Ayotte ir Rimas Norkus

Aukos Kanados lietuvių fondui

Toronto, Ont. — a.a. Antano Vaksmano atminimui: \$100 — Vilma Vaksmanienė; a.a. Mečio Zubricio atminimui: \$100 — A. Vaičiūnas.

Hamilton, Ont. — a.a. Eimučio Skaisčio atminimui: \$100 — Z. J. Didžbaliai; \$50 — E. V. Kybartai.

Delhi, Ont. — a.a. vyro Pauliaus ir sūnaus Edmundo Vindašių atminimui: \$150 — Emilija Vindašienė.

London, Ont. — a.a. Miro Chai-nausko atminimui: \$20 — P. E. Jurgučiai.

Dėkojame už aukas. KLF

• Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebus nė Tėvynės laisvos.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8

Telefonas
(416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaupas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 13%
1 m. term. ind. mėn. pal. 12.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 9%
RRSP ir RRIF 1 m. 13%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 17%
nekiln. turto pask. 1 m. 14%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Klivlando baltiečių komitetas birželio 10 d. ekumeninėmis pamaldomis Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje paminėjo skaudžiuosius birželio įvykius — sovietinę Baltijos respubliką okupaciją ir pirmuosius masinius lietuvių, latvių bei estų tremimus į Sibirą. Ekumenines pamaldas laikė: Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius, prel. Aleksandras Goldikovskis, latvių klebonai Laimdota Grendzė, Arnolds Usis ir iš Kanados atvykusi estų dvasininkė Kersti Kimmel. Lietuvių, latvių ir estų giesmės giedoją jungtinis Klivlando baltiečių choras, diriguojamas muz. Ritos Klirienės. Minėjimo proga Klivlando burmistras M. Whitas birželio dešimtąją buvo paskelbęs Baltiečių laisvės diena Klivlande.

Prie Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Brocktone, Mass., buvo pastatytas paminklinis kryžius žuvusiems už Lietuvos laisvę. Cementinio kryžiaus projektą paruošė Juozas Stašaitis, prižiūrėjęs ir statybos darbus. Statybos reikalais rūpinosi specialus komitetas su garbės pirmininku klebonu kun. Petru Sakaliu ir vykdomuoju pirmininku Romualdu Bielkevičium. Paminklinį kryžių birželio 10 d. pašventino Bostono vysk. Danielis Gardas, atnašavęs iškilmingas Mišias ir sakęs pamokslą. Po pamaldų buvo surengtas pokylis paminklinio kryžiaus iniciatoriams, didiesiems statybos remėjams ir pakviestiems svečiams. Kalbėjo vysk. D. Gardas, klebonas kun. P. Šakalsys ir dr. Petras Bizinkauskas bei kiti dalyviai. Sveikino tada Bostone viešėjusi Nijolė Sadūnaitė. Programą atliko Bostono lietuvių vyrų sekstetas su savo vadove Daiva Matulionyte-Pereira.

Britanija

Bradfordo estų klube gegužės 7 d. baltiečiai išrinko koordinacinį Baltijos valstybių komitetą, kuris rūpinsis kultūrinio bendradarbiavimu. Komitetą sudarė: pirm. latvis G. Tomsonas, vicepirmininkai A. Traška ir estė V. Sambrook, sekr. estė S. Billington, išd. latvis K. Sneideris, ryšių reikalų vadovas latvis J. Graveniekas, specialų reikalų tvarkytojai — estė L. Otan, R. Grybas, estas A. Milma ir latvis K. Zeltins.

Mančesterio lietuvių pirmuosius masinius tremimus į Sibirą 1941 m. birželio mėnesį paminėjo Mostono kapinėse prie paminklinio lietuvių kryžiaus birželio 17 d. Minėjimui vadovavo lietuvių kapinėjas kan. Valentinas Kamaitis. Vainiką žuvusiems lietuviams prisiminti prie kryžiaus padėjo DBLS Mančesterio skyriaus valdybos pirm. Arkadijus Podvoiskis. Minėjimas buvo pradėtas giesme "Marija, Marija", baigtas Tautos himnu. Maldomis prisiminti dabartiniai įvykiai Lietuvoje. Dievas buvo prašomas grąžinti jai pilną nepriklausomybę ir suteikti amžiną ramybę Mostono kapinėse palaidotiems lietuviams.

Lenkija

Kovo šešioliktoji Lietuvoje buvo skirta Knygnešių dienai, pagrindiniu iškilmių susilaukusiai Kaune, Vytauto Didžiojo muziejaus sodyboje. Punksio ir apylinkių lietuvių tada susirinko prie savo krašto knygnešiui Povilui Matulevičiui skirto paminklo, pastatyto ūkininko Petro Tumelio žemėje. Mitinge dalyvavo Kreivenų kaimo seniūnas Julius Senga, Punksio pradinės mokyklos ir gimnazijos vyresniųjų klasių mokiniai su mokytojais. Susitikimo organizatoriai jaunimą supažindino su Povilo Matulevičiaus nuopelnais lietuvių kultūrai. Moksleiviai deklaravo eilėraščius apie knygnešius, grojo birbėmis. Prie paminklo buvo padėta gėlių, sugiedota "Lietuva brangi".

Argentina

Skandžiuosius birželio įvykius Buenos Aires lietuvių paminėjo birželio 17 d. Lietuvių skiriamis Mišiomis Aušros Vartų bažnyčioje, atnašautomis klebono kun. A. Steigilo, MIC. Dalyvavo tautiniais drabužiais pasipuošę lietuvių centro jaunimas su savo vėliavomis. Giedoją Šv. Cecilijos choras. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Aušros Vartų parapijos salėje. Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirm. Julius Mičiūdas kalbėjo apie lie-

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6

Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELE MURASKAITĖ

Verslo tel. 333-4744

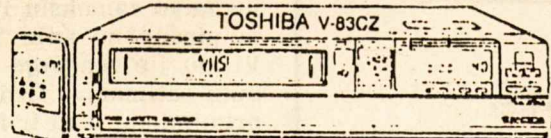
Namų tel. 389-4242

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

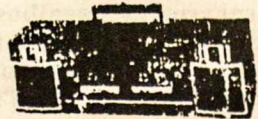
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

Mes suprantame jus ir jūsų giminiių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintetizatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiška, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siūniame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Mūsų galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnų (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio

9 v.r. — 5.30 v.p.p.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angėlę Salvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PERE CHATEL 2180 Hurontario St. 278-7688

RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 2387 Bloor St. W. 749-3101

"Talka" ir Hamiltono lietuviai

J. VARČIUS

Pagal Kanados statistikos surašymo duomenis, Hamiltono mieste gyvena lietuvių: 1931 m. — 140, 1941 m. — 164, 1951 m. — 1067 ir 1961 m. — 2215. 1971 ir 1981 m. surašymuose Hamiltone gyvenančių lietuvių skaičius nebuvo paskelbtas. Patikimiausios žinios yra Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" 1989 m. gruodžio 31 d. apyskaitose, kurios rodo, kad ši kooperacinė organizacija turi 2161 lietuvių ir svetimačių kilmes narių. Atėmus iš šio skaičiaus svetimačius ir pridėjus lietuvių narius, nebus daug apsiriki, kad lietuvių skaičius Hamiltone nuo 1961 m. yra mažai pasikeitęs.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka", įžengęs į 36-tuosius finansinės veiklos metus, sėkmingai žygiuoja pirmųjų dešimtmečių patyrimo nustatytomis gairėmis, didėdamas indėliais ir nariais. 1990 m. birželio 30 d. "Talkos" balanso aktyvai pasiekė \$32,4 mil. Narių turi 2171, kurie savo santaupas gali įdėti į jiems patogiasias sąskaitas ir gauti palūkanas mėnesiais, pusmėciais arba metams praėjus.

Indėlių sąskaitos

Populiariausios ir pelningiausios taupymo sąskaitos yra 1-3 metų terminuoti indėliai, už kuriuos "Talka" moka nuo 12% iki 13% palūkanų. Šios sąskaitos nariams yra labai patogios, nes taupytojas gali išimti indėlį ir prieš terminą. Iš viso terminuotų indėlių sąskaitose yra \$14,9 mil. Vyresnio amžiaus nariai kiekvienais metais moka į pensijų sąskaitas, kurios yra pasiekę \$7 mil. sumą. Tai asmeninės narių pensijų sąskaitos, kurių įmokos yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Taupomosios sąskaitos yra dviejų rūšių pagal skaičiuojamas palūkanas dienomis ir mėnesiais, kuriose yra deponuota \$6,5 mil. Aktyviausios yra čekių arba einamosios sąskaitos, kuriose nariai laiko \$1,5 mil., turi teisę rašyti neribotą skaičių čekių be jokių patarnavimo mokesčių ir gauna iki 9% palūkanų. Iš viso š. m. birželio 30 d. nariai taupymo sąskaitose turėjo \$30,8 mil. Vieno nario santaupų vidurkis — apie \$14,000.

Indėlių saugumas yra apdraustas iki \$60,000 valdžios kontroliuojamoje Ontario šerų ir depozitų draudęs korporacijoje. Šį draudimą dar sustiprina ir padidina "Talkos" sudaryti atsargos rezervai \$1,5 mil., kurių savininkai yra kooperatyvo nariai.

Paskolos ir investavimai

Kredito kooperatyvų idėja yra vienu narių pagalba kitiems. Narys santaupomis padeda kitam nariui, kuriam reikalinga finansinė pagalba. "Talkos" narių santaupų \$22,8 mil. arba apie 74% yra investuoti asmeninėse ir nekiln. turto paskolose. Saugiausios yra nekiln. turto (mortgicijų) paskolos nariams, kurias garantuoja užstatyti namai, žemės sklypai. Tokių paskolų "Talka" yra išdavusi \$21,1 mil. Asmeninių paskolų \$1,6 mil., kurios garantuotos keletos narių parašais. Likusieji indėliai ir atsargos rezervai, apie \$8,2 mil., yra investuoti Ontario kredito unijų centre. Šie visi investavimai yra nerizikingi, garantuoja indėlių saugumą ekonominės depresijos ir politinės krizės laikais, kurie gali ateiti su Kvebeko provincijos nepriklausomybės siekimų realizavimu.

Ne pelnas, bet patarnavimas

"Talka" yra saugiausia lietuviška finansinė įstaiga, kurios

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115

Susitarus priima pacientus
ir vakarais

Toronto gintarietės šoka Kanados lietuvių dienoje Hamiltone

Nuotr. O. Burzdžiaus

Pagalbos Lietuvai vajas Kanadoje

Kanados lietuvių fondas paskyrė \$15,000 auką!

tikslas — ne pelno siekimas, bet patarnavimas nariams. Komerciniai bankai ir kitos finansinės institucijos ima mokesčius už įvairius patarnavimus. Pvz. Kanados komercijos bankas (CIBC) nuo š. m. gegužės 1 d. paskelbė naujas patarnavimo kainas: išrašyti čekių apmokėjimas iš čekių s-tos po 45 centus ir moka tik 3% už deponuotų pinigų liekaną pusmėciais; mokesčių, dujų, telefono ir pan. sąskaitos — \$1,15; čekių sertifikavimas — \$3,75; banko čekis — \$6,25. Už kitus patarnavimus ima labai daug. Ypač labai brangiai kainuoja kredito kortelės, už kurias reikia mokėti specialius mokesčius ir už neapmokėtą skolą tenka mokėti nuo 21% iki 30%.

"Talka" už tokius patarnavimus neima jokių mokesčių ir iš savo pajamų apmoka pašto ir kitas išlaidas.

Šituos minėtus patarnavimus neima jokių mokesčių ir iš savo pajamų apmoka pašto ir kitas išlaidas. Šituos minėtus patarnavimus atlieka "Talkos" administracija, kurią sudaro prityręs vedėjas R. Sakalas ir 5 nuolatiniai tarnautojai. Jiems talkina savo patarimais "Talkos" pagrindinis steigėjas, buvęs ilgametis valdybos išdėninkas vedėjas E. Lengnikas, kuris, nežiūrint 90 metų amžiaus, atvyksta kasdien į bankelio įstai-gą, įsikūrusią nuosavuose namuose. Valdybos pirm. J. Stančukas, išd. St. Dalius ir kiti valdybos nariai dažnai diskutuoja posėdžių kambaryje mokamų ir gaunamų palūkanų pasikeitimui ir stengiasi patenkinti narių pageidavimus.

Baigiamos pastabos

"Talka" yra Hamiltono lietuvių bankinė įstaiga, kuri 35 metų laikotarpyje išaugo į didžiausią registruotais nariais Hamiltono kolonijos organizaciją, kurios veikloje dalyvauja apie 70% bendruomenės narių. Jos nuosavi namai yra kasdieninis lietuvių susitikimo centras. Ji tarnavo ir patarnauja savo nariams saugiai ir pelningai laikyti savo santaupas ir įsigyti nuosavus namus. Prieš 10 metų "Talka" išdalindavo beveik visą pelną nariams, metų pabaigoje padidindama palūkanas už indėlius ir grąžindama skolininkams dalį sumokėtų nuosimčių. Nepamiršo ir visuomeninių-kultūrinių organizacijų, meno vienetų, švietimo. Jų veiklai paremti kasmet buvo skiriamos pašalpos, kurių per 35 metus buvo išmokėta \$242,801.

Paskutiniame dešimtmetyje, vykdant valdžios reikalavimus, didesnės sumos buvo skiriamos į rezervų fondus, kurie jau art 5% valdomo kapitalo. Šie rezervai priklauso nariams, kurie likvidacijos atveju, apmokėjus išlaidas, bus išmokėti "Talkos" savininkams — nariams. Žinoma, šiuo metu apie likvidaciją niekas negalvoja ir neplanuoja. Šis klausimas atsirado, kai Hamiltono lietuvių senoji karta "emigruos" į Anapilį, o jaunoji karta neįstengs papildyti išvykusių. "Talkos" lietuvių ir svetimačių narių skaičiaus santykis nėra džiuginantis reikšmingas. Valdyba privalo vesti labai atsargiai indėlių savininkų ir skolininkų kontrolės politiką, kad ši mūsų įstaiga liktų lietuvių žinioje. Žinoma, nėra jokio likvidacinio pavojaus dar keliems dešimtmečiams. Šiam pavojui sumažinti visi Hamiltono lietuviai, ypač jaunoji karta, privalo įsijungti į "Talkos" narių eiles. Apsaugos priemonės šios organizacijos lietuviškumui išlaikyti jau turi svarstyti valdomieji organai ir paruošti ateities perspektyvinius planus. Tai liečia ne tik "Talką", bet Toronte ir Montrealyje veikiančius lietuvių kredito kooperatyvus.

Per paskutinius du su puse mėnesio Kanadoje sėkmingai vykdomas pagalbos Lietuvai vajas. Tai KLB valdybos prisidėjimas prie PLB valdybos pagalbos Lietuvai programos vykdymo. Pagalbos Lietuvai vajas tikslas Kanadoje — sutelkti vieną milijoną dolerių nepriklausomos Lietuvos valdžios darbams paremti. Vajui Kanadoje, KLB valdybos pavedimu, pirmininkauja KLB valdybos vicepirmininkas V. Bireta su energingai dirbančiu komitetu: sekretore — D. Nausėdine, informacija spaudai — G. Petrauskiene, išdėninku — J. Kristolaičiu, ryšiams su apylinkėmis — G. Ignaityte, L. Beržinyte bei nariais: M. Uleckiene, dr. R. Karka, D. Juozapavičiūtė, K. Manglicu, dr. J. Sungaila, A. Baneliu, dr. J. Čuplinskiene, E. Čuplinskiu. Praėjusiame KLB tarybos suvažiavime liepos 7 d. Toronte iš apylinkių pasigirdo pranešimai, kuriuose pabrėžiamos jų pastangos prisidėti prie sėkmingo vajaus pravedimo. Girtinos Edmontono apylinkės atvežtos idėjos vajaus darbams Albertos provincijoje: reklaminė strategija, aktyvus išieškojimas nutolusių lietuvių, padėkos laktų įteikimas įvairioms progoms.

Pagalbos Lietuvai vajas Kanadoje komiteto išd. J. Kristolaitis praneša, kad nuo vajaus pradžios per du su puse mėnesio jau sukaupta \$200,000! Tai nuopelnas tautiečių ir apylinkių valdybų, kurių greitai reaguoją ir kreipiamasi Lietuvos vardu suteikti jai reikalingiausią pagalbą — finansus, įgalinančius veikti laisvajame pasaulyje.

Kanados lietuvių fondas pavyzdinčiai atsiliepė į vajaus kreipimąsi ir pirmasis paaukojo \$15,000, kurie pastūmė vajaus "termometrą" ryškiu šuoliu pirmyn! Didelė padėka tenka Kanados lietuvių fondo tarybos pirmininkui dr. P. Lukoševičiui ir valdybos pirm. dr. S. Čepui už tokios stambios aukos parūpinimą. Laikas lėšas atsakingai skirti Lietuvai yra atėjęs jau dabar. Jaučiant atsakomybę prieš Lietuvą ir prieš jai aukojančią išeiviją, pagalbos lėšas stengiamasi tvarkyti programos dėsniams.

Užtat laikomasi tiesioginio Lietuvos respublikos aukščiausios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio ar jo įgaliojimo nurodymų lėšų disponavime. Iki šiol tai vyksta sėkmingai, nes lėšos disponuojamos, gavus prezidento V. Landsbergio nurodymus. Per pagalbos Lietuvai programą buvo įvykdyti ir apmokėti šie projektai: 1) Australijos lietuvių vajaus lėšomis apmokėta vaistų ir medicinos įrengimų 60 tonų siunta, sunkvežimiais pargabenta iš Europos į Vilnių; 2) Kanados lietuvių vajaus dėka apmokėtas specialus \$20,000 vertės projektas tiesioginiai Lietuvos valdžiai; 3) parūpinimas ir apmokėtas antras specialus projektas, pareikalavęs po \$18,000 iš Kanados ir PLB valdybų; 4) ruošiamos dvi naujos vėl po keliasdešimt tonų vaistų ir insulino siuntos, kurias koordinuoja Europos pagalbos Lietuvai komitetas, pirmininkaujamas R. Bačkio Paryžiuje.

Pagalbos Lietuvai vajas lėšos nėra dedamos į ilgalaikius indėlius bankuose palūkanoms rinkti, bet yra naudojamos tuoju pat, iškilus svarbiam Lietuvos respublikos reikalui. Vajaus lėšos laikomos kraštų lietuvių bendruomenių valdybų arba vajaus vykdymo komitetų išduose, pagal krašto sąlygas, o ne asmeniškose banko sąskaitose. Bet kokių asmeniškų vardo banko sąskaitų remti aukotojams nepatariama, nežiūrint kieno vardu ir kur jos būtų atidarytos. Bend-

ruomenė laikosi principo, kad visuomenės aukoti pinigai turi būti visuomenei atsakingų institucijų globoje.

Kanados pagalbos Lietuvai vajaus komitetas pateikė eilę klausimų PLB valdybai ryšius su lėšomis, kurios bus sutelkiamos per šį vaju.

PLB valdybos nutarimu, pagalbos Lietuvai vajaus lėšos bus Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko V. Landsbergio dispozicijoje.

Kanadoje ir kituose kraštuose aukos siunčiamos to krašto vajaus komiteto nurodytu adresu. Tikslai JAV-se PLB valdyba tiesiogiai vykdo vaju.

Lėšos naudojamos susitarus su tarybos pirmininku V. Landsbergiu ir jo įgaliojimu. Reikalingas ir kraštų lietuvių bendruomenių pritarimas, nebent būtų labai konfidencialus atvejis.

Surinktos lėšos laikomos kraštų bankuose. Pietų Amerikos kraštų aukos siunčiamos tiesiogiai ir PLB vajaus išd. Valstybinių laktų Lietuvai dar nėra.

Vajaus fondą administruoja kraštų komitetas iki veikimo pabaigos. Veiklai pasibaigus, lėšos perduodamos į centrinę pagalbos Lietuvai vajaus komiteto išd.

Jeigu Lietuvoje nustotų veikti teisėtai išrinkta valdžia, lėšos būtų naudojamos Lietuvos laisvinimo reikalams pagal nepriklausomos Lietuvos įgaliojimo atstovo St. Lozoraičio nurodymus. Tokiu atveju PLB su juo tartųsi. **Gabija**

Mokytoja PAULĖ ANCEVIČIENĖ su savo auklėtiniais Dr. Vinco Kudirkos mokykloje Otavoje

Vietoje ramunių puokštės

Išlydėjus veiklį vilnietį į Anapilio kapines

STEPAS VARANKA

A. a. Paulė Tamulevičiūtė-Ancevičienė mirė Toronte š. m. birželio 27 d. Palaidota liepos 13 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Anapilyje, Mississauga.

P. Ancevičienė gimė 1904. XI. 8 d. Sibire-Krasnojarske. Šeimoje buvo keturi vaikai: Vaclovas (žuvo per karą), Paulė, Stasys ir Anelė. Jos šeima, grįžusi iš Rusijos, apsigyveno Vilniuje. Čia ji baigė mokytojų seminariją 1925 metais ir buvo paskirta Trinapolio, apie 7 kilometrų nuo Vilniaus, lietuvių vaikų prieglaudos mokytoja.

Vilniuje ir Vilniaus krašte lenkų okupacijos metais pradžioje švietimas lietuvių kalba priklausė lietuvių bendruomenei. Ji tvarkė "Ryto" ir "Kultūros" draugijos. Jų žinioje buvo visos lietuvių privačios mokyklos ir mokytojų seminarija. Seminarijos direktoriumi buvo Juozas Kairiūkštis. Lietuvių prieglaudose vaikams daugėjant, vienos mokyklos neužteko. Buvo atidaryta prie mokytojų seminarijos kita vaikams mokykla su vedėja P. Ancevičiene.

Lietuvių švietimo reikalai taipogi priklausė nuo lenkų švietimo kuratorijos. Įtakos turėjo ir politiniai įvykiai bei aukštesnieji valdžios pareigūnai. Lenkams "pageidaujant", iš tikrųjų dėl lietuvių politinių dviejų grupių skirtingų nuomonių, skilo "Ryto" draugija. "Kultūros" draugija atidarė naują pavyzdinę mokyklą mažame išnuomotame kambaryje Uosto gatvėje. Mokykla buvo pavadinta dr. Jono Basanavičiaus vardu. Naujos mokyklos vedėja buvo paskirta P. Ancevičienė, kuri ten buvo valytoja, sargė ir virėja. Ji ėjo tas pareigas iš pašventimo dėl lėšų stokos. Mokyklos kapelionu buvo ir joje tikybos pamokas dėstė kun. Kristopas Čibiras.

Sąlygoms pagerėjus, po poros metų mokykla persikėlė į erdvesnes patalpas — Lietuvių polikliniką Vilniaus gatvėje. Mokyklai išaugus iki 6 skyrių ir persikėlus į didesnes patalpas Šv. Onos gatvėje, jai buvo paskirta ir antra mokytoja: M. Krinickaitė — "Vaidilos" teatro aktorė. Mokykloje mokėsi: Marytė Alseikaitė, dabar dr. Gimbutienė, gyvenanti JAV, Aldutė Valesaitė, išraiškos šokių atlikėja, Vitalius Žukauskas, aktorius-humoristas, Kazys Baronas, Jonas Budrys ir kiti, šiandieną gyvenantieji įvairiuose kraštuose. P. Ancevičienė toje mokykloje išbuvo vedėja iki karo pradžios. Ji savo mokiniams buvo ne tik mokytoja, bet ir motina-globėja. Ilgosios pertraukos metu paruošdavo mokiniams pieną, arbatą ir užkandžius.

Buvusi velionės mokinė V. Marcinkonytė-Neverauskienė iš Australijos rašo: "Su didžiausiu malonumu prisimenu mokyklos dienas,

A. a. PAULĖ TAMULEVIČIŪTĖ-ANCEVIČIENĖ, mokytoja ir visuomenės veikėja, 86 m., mirusi Toronte ir palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje

kaip karstėmis po šakotą obelį mokyklos kieme; žaidimus su kamuoliu... Žiemos metu Jūs aprikiavote mūsų kaklus šiltais šalikais, prieš išleidžiant iš mokyklos į žiemos šaltį...

Viską ką esu gyvenime padariusi, visko pradžia grįžta prie Jūsų. Jūs bėrėt į mūsų sielas ir sodinot daigus — draugiškumo, tolerancijos, meilės — gamtai, žmonijai, kraštui. Ypač kraštui — savo kraštui. Toji meilė Jūsų ir mano tėvų uždegta niekad nesustojo degusi...

Lietuviškoms mokykloms truko tinkamų vadovėlių. Pagal amerikietišką pavyzdį mokytoja P. Ancevičienė paruošė naują vadovėlį "Mano knygelės", kurį švietimo įstaiga pripažino tinkamu vartoti privačiose ir valdinėse lietuvių mokyklose. Be švietimo veiklos ji reikšėsi ir kultūrinėje veikloje. Bendradarbiavo su dr. J. Basanavičiumi ir poetu K. Vanagėliu. Nuo Vilniaus laikų priklausė skautams.

Karo audra privertė P. Ancevičienę pasitraukti iš tėvynės. Atsidūrusi Vokietijoje tęsė savo pašaukimo darbą Berlyne, Liubeko stovykloje, o Kanadoje — Oakvilėje ir Otavoje Dr. Vinco Kudirkos mokykloje. Mokytojavo iš viso 50 metų.

Ilgą laiką gyvendama Oakvilėje, buvo LB pirmininkė. Priklausė Vilniaus krašto lietuvių sąjungai. Rašė į laikraščius ir žurnalus, skaitė paskaitas, organizavo ir siuntė siuntinius į Suvalkų trikampį. Nežiūrint nuotolio ir amžiaus, visada atvažiuodavo į vilniečių sąskrydžius, rengiamus Paris miestyje.

P. Ancevičienė buvo malonaus būdo, visada skubanti kam nors padėti. Skaudžiai pergyveno netikėtą, tragišką vyro mirtį.

Velionė paliko liūdinčias dukras Saulę Dicum Toronte, Iną Kalifornijoje bei sūnų Joną. Vilniečių ir jų draugų vardu paskutinis Tau sudiev, Paulė. Tegul svetinga Kanados Anapilio kapinių žemė suteikia Tau ramybę.

We specializė in 110/220 Volt Multisystems

Taisome ir turime naujų dalių Vilniuje, Lietuvoje

Dvikasetinis magnetofonas ir SW MW FM radijas

220 VOLTS PAL-SECAM

2938 DUNDAS ST. W. (VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)

TEL.: 769-0631 TORONTO*

FAX: 769-0586 *ONTARIO

Pirmad. ir antrad.	10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad., ketvirtad. ir penktad.	10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.	
Sekmadienį — UŽDARYTA	

Turime pardavimo ir taisymo skyrius - Maskvoje, Anglijoje, Maltoje, San Franciske, Niujorke, Graikijoje, Izraelyje, Lenkijoje

ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

Prieš kelis dešimtmečius vyresnioji karta žavėjosi "fantastiniais" romanais apie kelionę į mėnulį, bet tos kelionės faktas jau praeity. Jules Verne'o romano povandeninis laivas mūsų seneliams atrodė kaip rašytojo vaizduotėje gimęs stebuklas.

Mano a.a. tėvelis sakydavo, kad visa tai, ką žmogus sukuria vaizduotėje, ilgainiui tampa tikrove. Šio šimtmečio pradžioje gimusi elektros šviesa, garso įrašymas plokštelėje, telefonas, telegrafas yra nuostabūs išradimai, kurie laikui bėgant, taip išsivystė, kad plokštelės, patefonai ir kita aparatūra, kadaise atrodžiusi stebuklu, tapo muziejiniemis senienomis.

Viduramžių alchemikai svajojo apie atomo suskaldymą, Leonardo de Vinci nupiešė lėktuvo modelį, o šiandieną jų svajonės tapo tikrove. Tai, ką tvirtino mano tėvelis, yra teisinga, nes pasitvirtina, kad žmogaus proto ir fantazijos junginys yra techniškos pažangos variklis.

Nuostabūs išradimai

Skraidimo lėktuvais, mygtuko paspaudimu keičiame savo namų temperatūrą, kompiuterio ir telefakso pagalba susišinome su tolimais miestais ar net žemynais per kelias sekundes ir nebesistebime, nes jie tapo mūsų aplinkos natūraliais elementais.

Traukiniai, automobiliai, televizijos aparatai nebežavi, įspūdzio nebedaro net magne-

Modernūs patogumai ir problemos

Telefonai, kompiuteriai, kredito kortelės, paštas – puikūs išradimai, bet jais plačiai naudojasi ir apgavikai, ir vagys, ir išnaudotojai. Nuo jų reikia gintis

tinų bangų krosnelės, kuriose žalia bulvė iškepa per dvi minutes.

Pavykus atidengti atomo suskaldymo paslaptį, su laiku atominės jėgainės visą žemės rutulį aprūpins šviesa ir energija, nebenaudodamos anglies ir kitų mažėjančių išteklių. Deja, atomo paslapties atidengimas visų pirma "patarnavo" žmonių žudymui, kaip Nobelio išrastas parakas, skirtas tunelių statybos palengvinimui, taip pat tarnavo žmonių žudymui, paniekinus išradėjų intenciją tarnauti žmonijai, bet ne jai kenkti.

Telefonas ir pavojai

Argi galime įsivaizduoti savo gyvenimą be telefono? Ne vien malonumui jis reikalingas – nelaimės atveju jo paslaugos išgelbsti turtą ar gyvybę, iššaukiant ugniagesius ar greitąją pagalbą. Mes juo naudojames kasdieną: tvarkome reikalus, informuojamės, kalbamės. Jis tapo mūsų gyvenimo bičiuliu, pasiuntiniu ir patarnautoju.

Tačiau ir jis, kaip ir visa tai, kas žmogaus sukurta, gali būti piktnaudžiaujamas. Asmuo, kuriam gal durų nenorėtume atidaryti, pasukęs mūsų telefono numerį, gali įsibrauti į mūsų namus. Jei esame užsiėmę ir nenorime būti netikėtų svečių

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

trukdomi, tai retai ignoruojame telefono skambutį. "Sveiki-nu!", mano telefone suskamba simpatingas baritonas. "Mūsų kompiuteris" jus parinko kaip tinkamiausią kompanijonę vienišam ir pasiturinčiam našliui... Neatsakiusi padėdu ragelį.

Po mano vyro laidotuvių nuolat skambėjo telefonas, nes bičiuliai ir giminės stengėsi mane pagosti ir išblaškyti. Atsiliepiu šimtajai kartą: "Manau, kad šiuo tragišku metu jums mano paslauga bus labai naudinga. Siūlau ypatingai gero mis sąlygomis parduoti jūsų namą..." Tą patį vakarą man buvo telefonu pasiūlyta "sutartis" mane palaidoti, iš anksto sumokant tam tikrą "draudos" sumą.

Labai ramiame mano gyvenamajame rajone kaimynai pradėjo skųstis, kad dienos metu, daugumai išėjus į darbus, suskamba telefonas, bet, namiškiui atsakius, telefonas tyliai pakabinamas. Kas tai? Ar tikrinama, kada tuščias namas, kad įsibrautų ir apipieštų? Tai patyriau ir aš.

Prieš kelerius metus lankiau savo artimą draugę, kuri kentėjo nuo baisios migrenos. Jos nuotaika buvo labai liūdna, nes daugelį tyrimų padarę gydytojai negalėjo nustatyti diagnozės. Suskambėjo telefonas, ir aš nutariau už jį atsilipti. "Ar čia NN rezidencija?", paklausė patrauklus moters balsas. "Taip", atsakiau. "Ar jūs esate ponis N?" "Taip", nutariau pameluoti, kad neapgautų mano draugės. "Puiku. Mes už labai prieinamą kainą naujose kapinėse parduodame sklypus su privilegija pasirinkti vietą. Nedidelis įmokėjimas ir mažai mėnesiniai mokėjimai užtikrins, kad jūsų mirtis netaps našta šeimai". Mano draugė, nugirdusi pokalbį, isteriškai pravirko. "Tai ženklas, kad mano mirtis artinasi". To pokalbio niekada neužmiršiu, nes netrukus... ji mirė.

Kartais skambina "kompiuteris". Jis nori mane apklausi-nėti apie pirkimo įpročius, namų įrengimus, politines pažiūras, siūlo investuoti pinigų ir prašo, kad, išgirdus signalą, įkalbėčiau atsakymus.

Telefonai kasdieną tobulėja. Esant reikalui, savo telefoną galima perjungti į kitą vietovę. Bevieliai telefonai leidžia pasitraukti nuo namų ir vesti pokalbius gamtoje ar automobilyje. Nesant namie, automatas į garsinę juostą įrašo skambinusio asmens pranešimą. Besikalbant, tam tikru signalu praneša, kad kitas asmuo laukia eilės. Jau yra aparatas, kuris, telefonui suskam-

bėjus, rodo skambintojo telefono numerį, neva tuo apsaugant telefono savininką nuo nepageidaujamų pasikalbėjimų... Ir tai be galo...

Laimėjote milijoną...

Ne ką geriau ir su įvairiais paštų gaunamais kvietimais registruotis kokiam nors "laimėjimui" ar gauti "dovaną nemokamai" (free gift). Dauguma tokių siūlymų atrodo nekalčiai, o kai kurie vokai yra panašūs į valstybinių įstaigų vokus ar su imponuojančiais užrašais: "Pranešame, kad esate laimėjęs milijoną, tik..." reikia užpildyti klausimų lapus ir pridėti čekį arba užsiprenumeruoti žurnalą. Kartą nutariau paegzaminuoti Amerikoje taip populiarią adresų "pardavinėjimo" verslą. Užpildžiau mažą klausimų lapelį, tyčia sukeitusi savo pavardės raides... Netrukus pradėjau gauti krūvas katalogų ir viliojančių siūlymų bei pažadų "nauja" savo pavarde.

Tykojantys apgavikai

Patogus mūsų modernus gyvenimas, bet ir jame reikia mo-

Pagalbos Lietuvai vajaus aukos

\$2,000 — J. I. Meiklejohn, A. E. Mačiulaitis; \$1,500 — J. A. Giedriūnas; \$1,000 — V. F. Mašalas, kun. P. Kairiūnas, L. Urbonienė, J. Žurkevičius, A. Rūta, R. Mitailas, J. Starke, A. Stasiulis; \$500 — K. Lukošius, L. Kirklis, E. V. Abramavičius, B. Saplys, V. P. Juskey, A. E. Šidlauskaitė, L. Daunius, V. Daugėlavienė, M. Gaputytė, A. Vapšvienė, L. Kulnys, D. Zūlonas; \$400 — A. Mašalas; \$300 — R. Harvie, J. Paliulis, J. A. Pute-ris; \$250 — D. Augaitytė, O. Lenas, A. Lenas, A. Matulis, V. Matulaitis, P. Vilutis, J. H. Valiulis. \$200 — H. Sakalauskas, V. Kalendrienė, A. G. Sherloch, A. Žolpis, L. Strumila, M. A. Garkūnai, A. Mačiulaitienė, S. P. Ročai; \$150 — A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, K. Zabiela, M. V. Šniuolai.

\$100 — E. Ališauskienė, J. Karl, V. Kačergius, S. Čizikas, J. Dabrowski, J. Valaitienė, T. Gurevičius, Z. Orentienė, A. G. Amolevičius, K. A. Navickai, G. Bijūnienė, A. Baršauskas, A. Stygienė, A. Rudytė, P. Meiklejohn, J. V. Šimkus, J. Gataveckas, B. Lukošienė, V. Mockienė, J. Lukoševičius, G. Baldadonienė, S. Savičius, J. J. Pearce, K. Jonušas, J. Trečiokas, E. Kapein, V. Kolyčius, J. Venskis, A. Ratavičius, J. Strodamskis, J. Jurėnas, L. Stankevičius, O. Liutkus, S. Valčiškaitis, V. Skabekis, V. Kuprevičius, A. Grigonis, R. M. Cherry, M. Larr, J. Pažemec-kas, S. Žulpa, D. J. Didžbaliai, A. Lukos, G. O. Melnykai.

\$50 — T. Krivickas, E. Laukys, P. Kitra, V. B. Vyčiniai, I. J. Berzinskai, D. Pargauskaitė, O. V. Wawrow, V. Bijūnaitė, J. Paransevičius, S. Janušas, S. E. Navic-

kėti gintis nuo mus tykojančių išnaudotojų, kaip kad urvinis žmogus turėjo gintis nuo plėšrių žvėrių ir gamtos jėgų. Pasikeitė tik metodai. Nebe-reikia pavojaus atveju siūsti, kaip indėnai tą darė, dūmų signalų — užtenka paspausti telefono mygtukus, bet nuo jame tykojančių, nepageidaujamų asmenų reikia gintis.

Nepartartina nei telefonu, nei raštu teikti apie save jokios informacijos, kuria gali pasinaudoti ne tik prekybininkai, bet ir apgavikai. Neseniai viena Čikagos mokyklų administracijos tarnautoja nukentėjo visam gyvenimui, naiviai priėmusi "nemokamai" atsiųstą dovaną, kuri buvo vėliau panaudota šantažui, ją apkaltinus kyšių ėmimu.

Ypač svarbu saugoti savo kredito kortelių numerius ir jų niekada per telefoną neišduoti. Ko negalima nusipirkti krautuose, susigundžius kokia nors preke televizijos reklamoje, patartina apmokėti čekiu. Vogti kredito kortelių numeriai, net iš šiukšlių dėžių ištraukiant kalkinius popierėlius, kuriuose išliko išskaitomos numeris, yra ne viešam asmeniui padarę daug nemalonumų ir nuostolių, nes telefonu užsakant, pardavėjui neįmanoma nustatyti pirkėjo tapatybės. Atminkime: atsarga gėdos nedaro!

kai, A. L. Grigelis, W. Gulbinas, J. K. Uleckai, E. Ramanauskienė, J. T. Mockus, O. Čekauskienė, J. Z. Didžbaliai, B. Gelžiusas, P. E. Dunderas, V. Girmis, N. Gailius, A. Saladzius, J. Šaltenis, J. Kartavičius, K. Karaška; \$30 — A. I. Rastapkevičius; \$20 — E. Scaiano; \$15 — V. Dranginienė.

A. a. E. Prunskienės atminimui: \$20 — R. H. Rimkevičiai, V. Venckevičiai; \$10 — P. Vitiene, K. V. Gelžiniai.

Pasiekta beveik ketvirtadalį numatytos sumos. Aukos vis plaukia ir tikimasi ligi metų pabaigos pasiekti milijoną.

Pagal Lietuvos vyriausybės nurodymus jau yra išmokėta per 50 tūkstančių dolerių.

Daug vajaus išlaidų apmoka KLB valdyba. Neužmirškime darbamų vykdyti paaukoti ir KLB valdybai.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Izdininkas J. K.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudo yra bėgimas nuo savo tautos.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

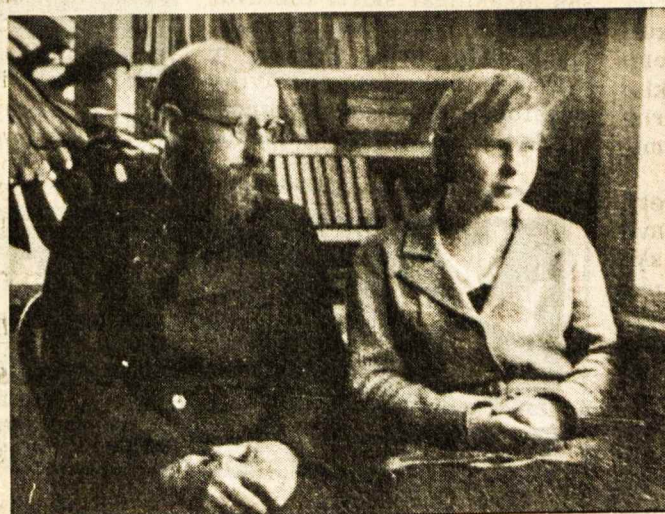
Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai

(contact lenses).

Edvardas ir Teresė Vylandaitė-Levinskai

rai, jeigu ir negrįšime. Svarbiausia nepalūžti, tikėti, turėti viltį.

Niekados nesigailėk savęs. Dėl to, kad esi nesu-prastas, kad visi tik niekina, žemina, skriaudžia. Niekados nesuglebk! (iš dienoraščio 1953 m.).

Susirgusi dezinterija, ir Stalinabado (dabar Dušambe) ligoninės klinikoje teko išgulėti tris mėnesius. Buvau visai marinas. Mane gydė žydų tautybės labai geros širdies gydytojas Nikolajus Izraailvičius Krupnikas. Didelių jo pastangų dėka pagijau, ėmiau vaikščioti. Mane pagydė gero žmogaus meilė. Kai buvau visiškai nusilpęs ir kasdien laukiau mirties, ypač naktimis melsdavaisi savo sukurta malda:

"Tėve, jei galima, tebūnie taip, kad aš dar pagyčiau. Bet tebūnie ne mano, o Tavo valia. Tebūnie ne taip, kaip aš noriu, bet taip, kaip geriau mano sielai".

Toji malda man visada padėdavo sunkiausiais mano gyvenimo momentais. (iš dienoraščio 1953 m.).

(P.S. Sūnus prisimena, kad tėvas prieš išvykdamas į Lietuvą, nuvyko padėkoti gydytojams, kurie labai stebėjosi: kuo pasigydė? Buvo išsėdėję ir namus numirti kaip nepagydomą).

Lietuvių šeimos odisėja Azijoje

Pažymėtieji tremtimi ir tikėjimu

EDVARDAS LEVINSKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

- Ko guli, nesikeli ko nors užkasti? — paklausiau.
- Valgykit, aš neturiu noro, — atsakė ji.
- Tau bloga? — paklausiau aš.
- Nieko, — pratarė.

Mudu su sūnum jau ruošėmės išeiti. Bet ji mus pašaukė.

— Ateikite prie manęs.

Mes priėjome.

— Atleiskite man už viską. Šiąnakt aš mirsiu, — tarė ji ramiu balsu, laikydama sūnaus ranką.

— Ko gi tu, mieloji, nieko nesakei dieną. Dabar matau, kad jau visai blogai. Būtime paprašę valyklos direktorių, kad leistų šiąnakt pabūti namie. Dabar vakaras, žinau, kad ji sunku rasti vakarais.

— Būkite ramūs ir eikite į darbą. Man nieko nereikia, ir aš nieko nebijau. Be to, juk ne viena pasiliksiu — su manim Dievas, — su meile tarė ji tyliai, apkabinodami sūnų, ėmė bučiuoti ir tarė jam:

— Klausyk tėvelio, stenkis gyventi pagal Dievo įsakymą, pagal Kristaus, Tolstojaus ir kitų didžiųjų išminčių mokymus, stenkis būti tikru krikščioniu.

Paskui apsikabinom mudu, vyras ir žmona, kaip pasirodė, paskutinį kartą. Aš prašiau atleidišamas ir pravirkau. Ji neverkė, buvo rami. Pasakė, kur kas padėta — sudėta, kad žinotume kur ką rasti ir prašė pastatyti prie jos galvūgalio žibalinę lempą bei padėti L. Tolstojaus knygą "Gyvenimo kelias".

— Truputį paskaitysiu ir užgesinsiu lemputę, — ramiai tarė ji mums.

Mudu išėjome į kiemą. Aš paklausiau sūnų, ką jis mano. Nejaugi mama taip ir numirs šiąnakt?

— Ne, nenumirs. Mama tai pasakė tik šiaip sau, — tarė mano Levukas.

Dirigentė Rita Kliorienė vadovauja chorui Šv. Jurgio šventovėje, Klivlande. Prie vargonų — muzikas Gediminas Purlys iš Lietuvos

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Politika baimės įtakoje

ALGIMANTAS EIMANTAS

Likome labai nuvilti Kana-dos, Amerikos ir kitų demokratinių kraštų atokia laiky-sena, nepripažįstant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Jaučiamės nuskriausti, nes atsisakyta pritarti mūsų krašto laisvės siekiams. Mūsų tauta neužtarta — nusigriebta nuo teisės ir tiesos. Mūsų akimis žiūrint, visa tai yra nepateisinama.

Bet Vakarų pasaulis mato dabartinę politinę padėtį savaip. Vakarų demokratijos įvykius Sovietų Sąjungoje vertina baimės šešėlyje. Ypač bijoma komunistinės Kinijos įsigalėjimo ir, žinoma, atominio karo galimybių.

Gorbačiovas yra remiamas su viltimi, kad jis taps pakankamai pajėgus pašalinti tą baimę. Jam yra daromos nuolaidos ir teikiama pagalba vien savanaudiškais tikslais. Jei Gorbačiovas sėkmingai demokratizuos Sovietų Sąjungą, tai dings minėtieji pavojai. Be to, vakariečiai labai praturtės, prekiaudami su Sovietų Sąjunga. Tokioje politikoje Lietuvos problemai nestigs sunkumų.

Kinijos reikšmė

Laisvuose kraštuose vyravusiu nuomone, kad Sov. Sąjungai suskilus, nebūtų kam sulaukyti Kinijos veržimosi. Kini-

jos galia ir politinė santvarka kelia daug nerimo. Iki šiol Kiniją prilaikė Sovietų Sąjunga, bet, jai žlugus, dingtų politinis ir karinis balansas Azijoje. Todėl Gorbačiovas ir yra remiamas, nes pajėgi Sovietų Sąjunga ir toliau pasipriešintų Kinijos tikslams. Vakarams nereikėtų nė piršto pajudinti.

Atominio karo gandai

Korespondentas Fred Kaplan iš Bostono šitaip komentuoja apie atominio karo grėsmę, subyrėjus Sovietų Sąjungai. Jis klausia, kieno kontrolėje atsidurtų atominiai ginklai, suskilus Sovietų Sąjungai. Raketos, šaudmenys, atominės jėgainės, kariniai įrengimai ir t.t. yra išdėstyti po visą Sovietų Sąjungą. Sutrupėjus Sąjungai, atominiai ginklai gali atsidurti autonomijos siekiančių respublikų rankose. Respublikų kivrėnuose karštagalviai galėtų nukreipti atominę agresiją į savo priešus. Kilęs atominis karas būtų pražūtingas visam pasauliui.

Todėl JAV samprotauja, kad atominė kontrolė nesuskaldytos Sovietų Sąjungos žinioje yra žymiai patikimesnė ir saugesnė. Tą pažiūrą remia ir kitos Vakarų šalys. Ar tai logiška išvada, parodys ateitis.

Tuo tarpu Lietuva kenčia okupanto priespaudoje.

GALITE PRISISKINTI PATYS

AVIEČIŲ

Whittamores ūkyje

nuo pirmadienio iki penktadienio 6 v.r.-9 v.v.,

šeštadienį ir sekmadienį 6 v.r.-2 v.p.p.

Whittamores ūkis yra prie Steeles Avenue, 4 mylios į rytus nuo

Markham Road, (Highway 48). Dėl informacijos skambinkite

tel. 294-3275.

Pagaliau į laisvę

1954 m. daug kas iš tremtinių, gyvenančių Tadžikijoje, ėmė rašyti TSRS Aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkui Vorosilovui, prašydami, kad paleistų. Kreipiausi į Vorosilovą ir aš. Po kokių dešimties mėnesių abu su sūnumi buvome iš tremties paleisti.

— Gal dabar galite pasakyti, už ką mes čia kentėjome dešimtį metų? — paklausiau vyriausiąjį komendantą, kai 1955 m. balandžio 25 d. jis mums perskaitė oficialų raštą, kad jau esame laisvi, nebe tremtiniai.

— Taip, dabar galiu pasakyti. Susikrovė visa krūva raštų. Kur tik Lietuvoje mokytojavote, visur buvo apklausi-nėti žmonės. Visi apie Jūsų šeimą atsiliepė labai gerai. Be to, galutinai paaiškėjo, kad niekad nebuvote jokių fašistinių partijų nariais ir niekuomet jų nerėmėte. Trumpai kalbant, galutinai paaiškėjo, kad čia buvotė atitremti per klaidą.

Tai išgirdęs, aš nuliūdau.

— Kodėl Jūs nuliūdote? — paklausė komendantas.

— Kaipgi nenuliūsti dėl tokios skaudžios klaidos. Čia mus atvežė keturis, o dabar grįšim į Lietuvą tik du.

— Taip, čia mirė Jūsų žmona ir jos sesuo. Tai iš tikro liūdna. Bet ką bepadarysi, draugas Levinskai, — su nuoširdžia užuojauta pasakė komendantas. — Grėsmingas laikotarpis tada buvo Lietuvoje, o tvarka menka, — pridūrė jis.

Vėl Žagarėje

Vėl grįžom Lietuvon ir apsigyvenome Žagarėje. Pavyko atgauti brangios velionės žmonos sesers namelį ir prisiregistruoti. Sūnus gavo darbą Žagarės MTS šaltkalviu. Aš vėl norėjau gauti darbą mokykloje, bet negavau. Mat, grįžęs iš tremties, jau esu "raupsuotasis", esu neapatikimas, susitepęs. Bet Lietuvos TSR Valstybinės grožinės literatūros leidykla nepabūgo ir davė versti iš rusų kalbos į lietuvių kalbą K. Staniukovičiaus apysaką "Aplink pasaulį — Koršunui". Išverčiau. Taip pat išverčiau V. Katajevo "Vienkie mis stepėje" ir kinų rašytojo Ai Min Dzi apysaką "Senelė". Visas tas knygas grožinės literatūros leidykla išleido.

(Pabaiga)

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Rykštė palūželiams

Vieno "Varpo" pirmaeilių kūrėjų Jono Gaidamavičiaus ir kitų bendraminčių palūžimas, idealizmo praradimas ir karjerizmas buvo labai "rūščiai, bet teisingai" V. Kudirkos straipsniuose iškeliamas. Savo atvirame šakoto gyvenimo ir matomų žmonių vertinime, drąsiai ir tiesiai keliant visokiausias negeroves, neskirstė nei luomų, nei partijų, draugų ar gimičių. Neliečiamųjų jam iš viso nebuvo, ir dėl to V. Kudirka dažnai atvejais stovėdavo tarsi vienas prieš visus.

Nedaug pasikeitė nė sveikatai smarkiau sunegalavus. Įsitikinimas, kad skelbiamos idėjos turi būti neatsiejamos su jas skelbiančio žmogaus veiksmis — "erzino jį, nedavė jam ramybės", apie tai rašė satyrose, šaudėsi žodžiais laikraščių puslapiuose, nevengdamas plikti nė davatkiškumo, dėl ko skaudžiai kirtosi ir su kai kuriais dvasininkais.

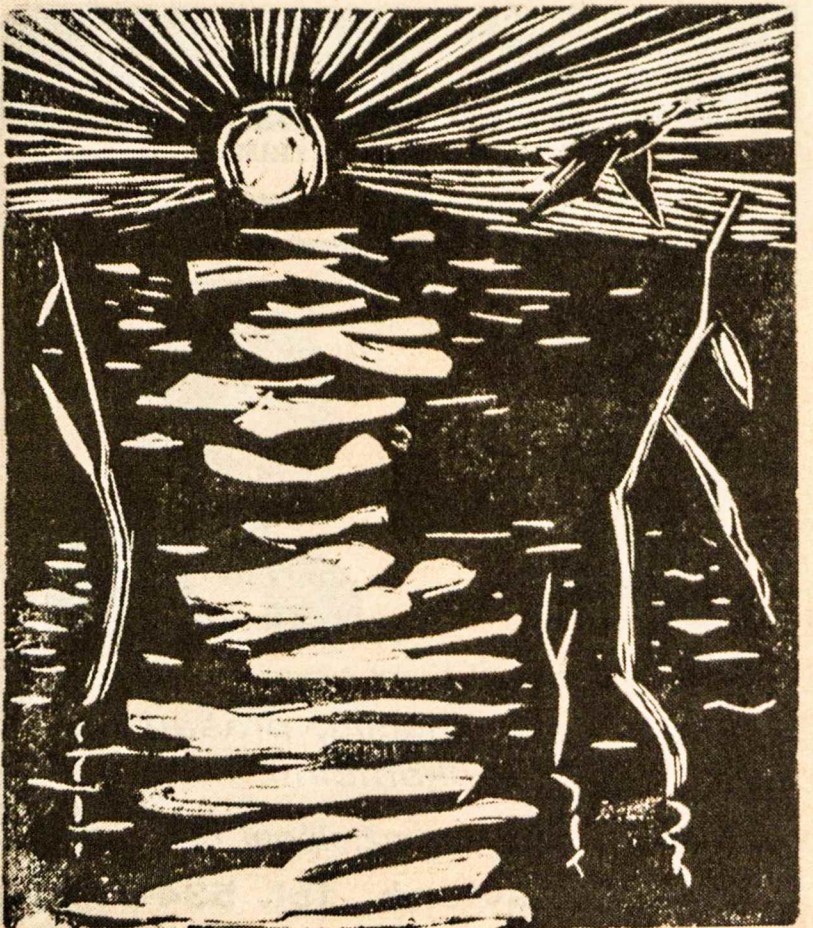
Pažintis su lietuvių tautosaką rinkusiu suomių profesoriumi J. Mikkola ir jo žmona Maila Talvio Kriaučiūnų sodyboje stiprino ligos alinamą V. Kudirką. Kaip atgaiva po kovos romantiškais saulėlydžių valandomis jam buvo smuikas, kai atsisėdavo po ažuolu ir smuikuodavo.

Kalėjimas ir bendradarbiai

Gana plačiai aprašytos V. Kudirkos suėmimo aplinkybės, kratos, kalinimas Marijampolės kalėjime, tėvo ir Valerijos pastangos jį išlaisvinti. Rusų žandaro intrigos aprašytos "Cenzūros klausimu" vaizdelyje. Laiškai iš sanatorijų, atsišaukimai "eikime išilgai ir kersai per visą pasaulį, o niekur nerasime tokios šalies, kur būtų užginta kam nors turėti savo gimta kalba knygas" skaitytojų gražina atgal į aną rusinimo tikrovę, kurios atspindžiai dar taip neseniai slėgė ir šių dienų kovojančią tautą. Tame, kad ir kiek kitokio modelio, pasikartojime aiškiau suprantame ir V. Kudirkos laikotarpį bei jo darbuotę.

Apžvelgti jo artimieji bendraminčiai ir kolegos gydytojai Stasys Matulaitis, Kazys Grinius, Juozas Bagdonas "buve gabūs konspiratoriai, mokėję net ir tarp rusų valdininku susirasti sau padėjų". 1891-1895 m. "Varpo" redaktorius Jonas Kriaučiūnas, komplikotas, apskrus bendrininkas, pagal reikalą "Johann Lubowski", spaudžiamas amžino žandarų sekimo, iš Tilžės "parvyko į tėviškę, savanoriu stojo į rusų kariuomenę ir buvo paskirtas į vieną Maskvos grenadierų pulką". Panašiai ne jis vienas pasielgė. Ir V. Kudirka buvo didžiausias smūgis — tai nusivylimas kai kuriais bendradarbiais ir apamai šviesuomene. "Jūs kaip niekšai pabėgot, mus vienus palikę", — rūščiai priekaištuoja. "Bet mus sykį sukursė, vienu nepameskit! Žadėjot vadais būti, tai grįžkit ir veskit!"

Pagaliau ir bendradarbiai kūrėjų Jono Gaidamavičiaus ir kitų bendraminčių palūžimas, idealizmo praradimas ir karjerizmas buvo labai "rūščiai, bet teisingai" V. Kudirkos straipsniuose iškeliamas. Savo atvirame šakoto gyvenimo ir matomų žmonių vertinime, drąsiai ir tiesiai keliant visokiausias negeroves, neskirstė nei luomų, nei partijų, draugų ar gimičių. Neliečiamųjų jam iš viso nebuvo, ir dėl to V. Kudirka dažnai atvejais stovėdavo tarsi vienas prieš visus.

K. Svinauskas, Lenkijoje gyvenantis dailininkas, SAULĖLYDIS, medžio raizgys, 1950 metai

Č. SENKEVIČIUS

ginimas. Pirmasis skelbia kontempliacinį su likimu susitaikymą, antrasis veiksmingumą, gerų darbų darymą, iškelia stiprų tautiškų siekių ryšį su žmogaus dorove. Tuo jis kiek panašus į Vydūną.

Kudirkos nuomone, tautiškiems siekiams trukdo savi šviesuoliai karjeristai, su lenkėję kunigai ir provoslavijos plitimas. Visa tai bei išimties jam yra tautos prieštai. Net ir geriausias draugas, dingęs "dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto" tampa jam priešu. Paminėta viena kita "Tautiškos giesmės", vėliau tapusios mūsų himnu, kritika. Bet "ji lietuvių žavėjo ir tebežavi ne tiek savo melodija, kiek minties gilumu ir kilniomis idėjomis, kurios, galima sakyti, yra amžinos".

Vincas Kudirka buvo ir emigracijos ir užjūrius priešas, aiškiai taręs "negalvokime apie bėgimą į užmarius, kur mums nėra laimės, neklausykime visokių gundytojų, dirbkime namie". Vietoj emigracijos jis skatino domėtis amatais, prekyba, nes "lietuvių vaikai gali praturtėti iš prekybos, turėti skanią duoną iš amatų, pelno iš visokių pramonės rūšių". Smarkiai pasisakė ir prieš mišrias tautiniu atžvilgiu vedybas ir skatino lietuvautes siekti mokslo, bet kartu ir nesumiesčionėti. Atštriai pasisakė ir prieš kosmetiką ir pamėgdžiojimus kandžiai tarmas, kad "kiaulei vainikas, karvei balnas, o lietuvaitei papirosas"...

Polemizavo "litvomanijos" klausimais su lenkais, ne tik atsiakirdamas, bet smarkiai puldamas oponentus, nepagalvojančius, kad gali būti ir "lenkomanų". Bet vis dėlto didžiausiu Lietuvos prielto jis laikė Rusiją. "Vincui Kudirkai kiekvienas Rusijos istorinis lapas pažymėtas krauju, žmogžudystėmis, nežmoniškais kankinimais, neįtikėtinais skriaudimais, brolių pardavinėjimu priešininkams. Tokių baisenybių nedaro katalikai, tai kodėl rusai jais nepasitiki ir juos persekioja"? Ir nenorėdamas būti pranašu, "Vincas Kudirka buvo įsitikinęs, kad Rusija savo nusikaltimų slegiama ir dėl agresingos politikos kaimynų nekenčiamą anksčiau ar vėliau subyrės"...

Darbų apžvalga

Skyriuje "Ištikimas sužadėtinėi" trumpai paminėti Vinco Kudirkos originalūs eilėraščiai ir eiliuoti vertimai, o plačiau apžvelgtos pačios išklausios jo satyros: "Viršininkai", "Lietuvos tilto atsiminimai", "Cenzūros klausimai". Talentingų įžvalgumu jose atskleidžiami ano meto caristinės Rusijos valdininkai, tiesioginiai Lietuvos prispaudėjai.

Platus nuorodų ir pastabų skyrius su "Lietuvos draugstės" statutu, kai kuriais laisvais ir atsiminimais. Bibliografija, antologijos, laikraštinė medžiaga, knygos, brošiūros, bibliografiniai papildymai, vardynas, vietovardžiai, svarbesnės datos ir leidėjų padėka užsklendžia šį didelės apimties darbą. Knygoje gausu nedaug kur spausdintų nuotraukų, faktimilių, iliustracijų. Tai garso leidinys, kaip kokia paminklinė lenta atsiminimui to didžiojo lietuvių, savo patriotinio kelio pavyzdžiui, atliktais darbais ir raštais tau toje gyvo ir nebesunaiknimo.

Toji lenta, turbūt skubant ar apdairumą pametant, yra kiek apraižyta kalbinių, sintaksinių bei korektūrinių įsibrovėlių. Visa išvardinti nėra reikalo. Pastabesnis skaitytojas visa tai pats nesunkiai suras. Neapsižiūrėta ir laužyme — 164 psl. to paties teksto 5 eilutės išspausdintos du kartus. Gal galima buvo išvengti ir to ištaisytų puslapių 258-279 sąsuvinio, įklijuoto knygos vidury. Taipgi gal būtų užtekę vieno kelionės pas sergantį Vincą Kudirką aprašymo. Dabar skyriuje "Varpui gaudžiant" skaitome Gabrielės Petkevičaitės atsiminimus ir nuorodose — dr. Petro Avizono. Šiaip jau knyga — vienas stambesnių įnašų lietuvių literatūron.

Aleksandras Merkelis, DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, Jo asmuo ir gyvento

Dr. JUOZAS GIRNIUS, atšventęs 75 metų amžiaus sukaktį, su žmona ONA Nuotr. V. Maželio

Sulaukė grįžimo Lietuvon

Dr. Juozas Girniaus 75 metų amžiaus sukaktis paminėta ne tikta išeivijoje, bet ir Lietuvoje — renginiais ir straipsniais

Filosofinėje lietuvių raštijoje iki šiol iškilo ypač Stasio Šalkauskio, Antano Maceinos ir Juozas Girniaus darbai. Pirmieji du jau yra iškelti į amžinojo tėvynės, o trečiasis tebesirėikia mūsų visuomenėje ir gyvu žodžiu, ir straipsniais, ir brandžiais raštais, susilaukusiais plataus dėmesio.

Išeivijos spaudoje dr. J. Girniaus sukaktį paminėjo straipsniais, informacijomis (kai kas dar rengiasi paminėti) ir specialiu renginiu Bostone, kurį suorganizavo "Lietuvių enciklopedijos" leidėjas J. Kapočius 1990 m. birželio 3 d. Ten išsamią paskaitą apie suaktutininko filosofiją skaitė prof. K. Skrupskelis.

Žymiai daugiau dėmesio dr. J. Girniui parodė Lietuva, ypač jos kultūrinė spaudo. "Proskyra" 2 ir 3 nr. perspausdino trečdalį suaktutininko knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė", "Kultūros barai" — vieną skyrelį knygos "Žmogus be Dievo", "Krantai" 1 nr. — straipsnį iš "Tremties metų" (1947 m.) su įžanga, parašyta R. Maziliauskaitės, rašančios kandidatę disertaciją apie J. Girniaus filosofinius raštus, "Šiaurės Atėnai" 16 nr. — vieną skirsnį iš straipsnio "Lietuviškojo charakterio problema". Be to, "Minties" leidykla rengiasi išleisti J. Girniaus raštus, kurių redagavimą pradėjo G. Baurėnienė.

Stasio Šalkauskio fondas Lietuvoje 1990.V.25 surengė specialią konferenciją, kurios paminėjo dr. J. Girniaus suaktį paskaitomis, pranešimais, sveikinimais ir koncertu. Konferencijai vadovavo kun. V. Aliulis. Sveikinimo žodį tarė prof. Bronius Kuzmickas, Lietuvos aukščiausiosios tarybos vicepirmininkas. Apie fi-

losofinę suaktutininko kūrybą kalbėjo prof. Arvydas-Marijus Šliogeris, filios. m. kand. Arūnas Sverdiolas, filios. m. kand. Laimutė Jakavonytė, filios. m. kand. Dalia-Marija Stančienė, filios. aspirantė Rasa Maziliauskaitė, filios. aspirantas Vytautas Ališauskas, filios. m. kand. Tomas Sodeika. Kiekvienas jų kalbėjo apie vieną kurį suaktutininko filosofijos aspektą, išskyrus prof. Šliogerį, kuris buvo pagrindinis pranešėjas. Paskutiniuoju kalbėjo suaktutininko brolis kun. Kazimieras Girnius, patiekęs ketletą brožių iš kasdienišimos gyvenimo.

Koncertinė iškilmės dalį atliko tarptautinių konkursų laureatas Lietuvos konservatorijos kamerinis choras, vadovaujamas Česlovo Radžiūno ir dirigento Tado Šumsko. Atliko J. Gudavičius, Č. Sasnauskas, J. Tamulionis, M. K. Čiurlionis, J. Naujalis, P. Ebe- no, M. Ravelio, P. Palestrinos kūrinius. Dalį šio renginio perdavė ir Lietuvos televizija.

Neužmiršo dr. J. Girniaus suakties ir dabartinė valdžia bei hierarchija. Jį ta proga pasveikino kardinolas V. Sladkevičius, arkiv. J. Steponavičius bei kiti Lietuvos vyskupai, Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis, vicepremjeras R. Ozolas, švietimo min. D. Kuolys ir kt.

I visa tai žvelgdamas, dr. J. Girnius galėjo savo artimiesiems tarti: "Metais niekas negali džiaugtis. Bet esu dėkingas Viešpačiui, kad išlaikė mane bent ligi šio tokio Lietuvos grįžimo". G.

Atsiųsta paminėti

AIDAI, Kultūros žurnalas 1990 m. Nr. 2. Redaguoja Leonardas Andriejus, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Leidžia Tėvai pranciškonai. Šiame numeryje: dr. Algirdas Tupčiauskas — Kenčiantį Lietuvą, Antanas Maceina — Kalba ir daiktas, Aleksandra Kašubienė — Dailininkas pasisakymas, kun. Ričardas Mikutavičius — Nežemiškas ir žemiškas, Kazys Bradūnas — Prisikėlimo aštuonytis, Antanas Rukša — Humanistinė kultūra nepriklausomoje Lietuvoje, Vytautas Bagdonavičius, MIC, — Europos religija prieš čia atsikeliant indoeuropiečiams.

Jonas Vengris, MANO KELIAS. Memuarai. Osterville 1990. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina su persiuntimu — \$12 JAV. Gaunama šiuo adresu: J. Vengris, P. O. Box 104, Osterville, MA 02655, USA.

G. Krivickienė-Gustaitytė, VILNIUS LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOS. II laida. Atspaudė Morkūno spaustuvė. Kalbą redagavo ir žodynėlį paruošė dr. Pr. Skardžius. Iliustracijos ir viršelis — Marijos Žymantienės-Biržiškaitės. Čikaga, 1989 m., 208 psl., didelio formato, kieti viršeliai.

TECHNIKOS ŽODIS. 1990 nr. 2. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas. Redaktorius — Viktoras Jautokas; administratorius — A. Brazdžiūnas, 7980 W. 127 St., Palos Park, IL, USA. Prenumerata \$10 JAV metams.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Filosofo dr. Juozo Girniaus deimantinės amžiaus sukakties minėjimą Bostone birželio 3 d. surengė "Lietuvių enciklopedijos" leidyklos ir organizacijų sudarytas komitetas. Minėjimui vadovavo Zita Lebedžiūtė-Krukoniene, o jį pradėjo ir baigė "Lietuvių enciklopedijos" leidėjas Juozas Kapočius. Sukaktutininkui daug metų teko dirbti šio leidinio redakcijoje ir kultūros žurnalo "Aidai" redaktoriumi 1965-80 m. Apie tą žurnalistinį dr. J. Girniaus darbą, jo ryšius su tautos kaimienu tėvynėje kalbėjo Pietų Karolinos (South Carolina) universiteto prof. dr. Ignas Kęstutis Skrupskelis. Jis taipgi aptarė filosofinius dr. J. Girniaus veikalus, plačiau paliesdamas "Tautą ir tautinę ištikimybę" (1961) ir "Žmogus be Dievo" (1964), kurių negausius Lietuvos patekę egzemplioriai ėjo iš rankų į rankas. Dr. J. Girniui sveikino pagerbime dalyvavusių organizacijų bei institucijų atstovai. Daug sveikinimų jį gavo iš Lietuvos vyskupų, filosofų, profesorių su padėka už brandžius darbus dvasiniam tautos atgimimui. Minėjimo dalyviai jam sugiedojo "Ilgiausių metų".

Dail. Aliutė Mečys (Mečytė), gyvenanti ir savo darbų parodas rengianti Hamburge, yra gimusi mišrioje vokiečių ir lietuvių šeimoje V. Vokietijoje, Koblenco mieste. Žinių apie jos gyvenimą ir kūrybą pateikia muzikologė dr. Raminta Lampasytė "Europos lietuvių" paskelbtam pasikalbėjime. Dail. Aliutė Mečys dailę yra studijavusi Hamburge ir Miunchene, scenografe dirbusi F. Schillerio teatre Berlyne, Hamburge, Stockholmo, Londono oserose. Savo kūrybą ji vadina magišku realizmu, vedančiu į nesibaigiantį tobulesio kūrinio ieškojimą. Dail. Aliutė Mečys mokosi lietuvių kalbos. Lietuva jam yra svajonių pasaulis. Ten ji nori surengti pirmąją savo darbų parodą, bet numatyta kelionę Kaunan birželio mėnesį, atrodo, sutrukdė sovietinė Lietuvos blokada.

Jaunų lietuvių dailininkų ir dailės studentų darbų parodas 1962 m. Čikagoje pradėjo rengti M. K. Čiurlionio galerija Jaunimo centre. Šiemetinei parodai buvo skirti du savaitgaliai balandžio 20-22 ir 27-29 d.d. Pirmą kartą šion tradicinė parodona įsijungė dvi jaunųjų dailininkų grupės: aštuoni Lietuvos ir aštuoni išeivijos atstovai. Lietuviai atstovavo Vilniaus dailės institutą baigę jaunieji grafikai G. Šveikauskas, L. Salčiūtė, R. Vaigelaitė, K. Vasiliauskas, A. Puipa, E. Dulskaitė ir JAV ilgesni laiką viešėję du keramikai — broliai Kostas ir Antanas Ulevičiai. Išeivijos aštuonetuką sudarė Argentinijos lietuviavė S. A. Juknaitė, K. nados lietuvi D. Kunčienė, JAV atstovai — T. Bublys, Judita Jozaitis, A. Stankus, R. Statkutė, V. Ulenaitė ir G. Žymantaitė. Iš jų išsiskyrė klivlandietis Tauras Bublys, turintis fotomenininko diplomą. Kiti septyni yra įvairių specialybių dailininkai.

Los Angeles dramos sambūris gegužės 19 ir 20 d.d. šio miesto ir apylinkių lietuvių pakvietė i Birutės Pūkelevičiūtės lyrinės trijų veiksmų dramos "Žmonės ir beržai" spektaklius, paruošęs meno vadovo ir rež. Petro Maželio pernykšte išvykai Lietuvon. 1989 m. rugsėjo 23-28 d.d. ši drama buvo sėkmingai suvaidinta Vilniaus, Kauno ir Panevėžio dramos teatruose aktorių Vinco Dovydaičio, Vilties Jatulienės, Antano Kiškio, Sigutės Mikutaitytės-Lownds, Fredo Prišmanto ir Ramunės Vitkienės. Dabar tie patys aktoriai, pasinaudodami rež. P. Maželio sukurto scenovaizdžiu, savo vaidmenis pakartojo vietiniams žiurovams Los Angeles mieste. Anksčiau B. Pūkelevičiūtė šį savo kūrinių buvo pavadinusi "Palikimu". Su juo 1975 m. jį laimėjo rež. Dailos Majauskaitės-Mackalienės suorganizuota ir Los Angeles dramos sambūrio paskelbtą konkursą. Rež. D. Mackalienės pastatytas "Palikimas" Los Angeles dramos sambūriui laimėjo išklausio teatro žymenį 1977 m. Toronte surengtame IV-jame lietuvių teatro festivalyje. 1979 m. Los Angeles dramos sambūris, lankydamsis Australijoje, B. Pūkelevičiūtės "Palikimą" ir Jurgo Gliados "Kompiuterio santuoka" vaidino Melbourne ir Sidnio lietuviams. Perna naująją "Palikimo" versiją, tapusią "Žmonėmis ir beržais", rež. Petras Maželis nuvežė Lietuvon, o šiemet ji grįžo pas Los Angeles lietuvius.

Lietuvos neprofesionalų kino festivalyje šiemet jau vyravo vaizduojamųjų filmų, lengviau prieinami mėgėjams saviieiklininkams. Plačiausių diskusijų sulaukė kauniečio E. Škauskio "Ekspedicija prie Laptevų jūros", vilniečių A. Pročko ir E. Lapinsko "Vizitas pas 'Minotaurą", sodriais lietuviškais žodžiais atskleidęs polemines rašytojo Vytauto Petkevičiaus mintis. Idomi buvo ir vilniečio A. Budraičio vaizduojamasis "Miškinio pasakojimas", užfiksuojantis rezistentų prisiminimus. Kronikos įvykius atskleidė kauniečių "Laisvė" ir šiauliečių "Kelyje į laisvę". Debiutantų darbams atstovavo Lietuvos žemės ūkio akademijos prof. R. Žulienės "Duonos kečias", Vilniaus jaunųjų technikos stoties moksleivių B. Jablonskio "Ach, Leningrad", J. Staselio "Fuga vargonams ir kaimui", K. Česnaičio "Etiudas su žuvimi". Blokados išguitas šypsenas i žiurovų veidus sugrąžino smagus kauniečių filmas "Vivat, automatika" ir "Vasaros atostogos".

Tryliktoji Lietuvos tautinė dainų šventė liepos 6-8 d.d. Vilniuje susilaukė 34.000 dainininkų, šokėjų ir muzikantų. Jų eilėse buvo ir dalis išeivijos atstovų, pralaužusių blokadinę varžtus. Šventės pagal kultūrinių mainų programą atvyko Aleksandros ir Liudo Sagių Klivlande išugdyta "Grandinė" iš JAV. Punksko ansamblis "Jotva" Vilniun atkeliavo per Gardiną, o sovietinės vizos atvykti iš Australijos gavo tik šeši Adelaidės "Žilvino" atstovai. Įvadą i dainų šventę tapo šių išeivijos grupių koncertas liepos 3 d. Lietuvos vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmuose. Pati dainų šventė liepos 6, penktadienį, buvo pradėta jai skirtomis Mišiomis, kurias prie Vilniaus arkikatedros atnašavo vysk. Julijonas Steponavičius. Dalyviai gėlėmis papuošė dr. J. Basanavičiaus ir M. K. Čiurlionio kapus Rusų kapinėse. Dailės parodų rūmuose buvo atidaryta tautodailės darbų paroda. Vilniaus senamiestyje skambėjo dainos, sukosi rateliai. Saulės garbinimo pagoniška giesmė Kalnų parke buvo pradėtas dainų ir šokių ansamblių vakaras. Liepos septintoji, šeštadienis, vilniečius ir jų svečius sutelkė "Žalgrį" stadione tautiniams šokiams. Juos atliko apie 3.000 šokėjų, stadionan atžygiavusių iš Nepriklausomybės aikštės. Vidury stadiono iškilo gyvybės medis su tautinėmis juostomis, simbolizuojantis keturias Lietuvos sritis, jungiantis visus lietuvius tėvynėje ir išeivijoje. Šokėjam drabužius sukūrė dailininkai Regina ir Juozas Balčikonai, programą paruošė šokių dienos meno vadovė ir vyr. choreografė Elena Morkūnienė su vyr. dailininke Regina Songailaite-Balčikoniene.

Liepos aštuntoji, lietingoji dainų diena, prasidėjo dalyvių citynėmis iš Katedros aikštės i Vingio parką. Priekyje buvo nešama pašventinta Tryliktosios tautinės dainų šventės vėliava. Lietus neįstengė nutildyti citynės skambėjusių dainų, įtrauktų šventės rengėjų išleistan rinkinėlin "Užaugau Lietuvoje". Įspūdingose citynės dalyvavo apie 370 chorų, pučiamųjų orkestrų ir liaudies muzikos kapelių. Iš tautinės dainų šventės šikart buvo išmestos anks-tesnės šventės privalomos dainos, klausytojams skelbusios: "Tarybų Lietuvą liaudis sukūrė, už savąją laisvę kovojus ilgai...", "Prie Nemuno kitas išaušo jau rytas...", "Dingo ir "Komunistinio darbo brigadų maršas". Plojimu buvo sutikti chorvedžiai su vyriausiu meno vadovu ir dirigentu Petru Bingeliu. Šventę Lietuvos himnu tapusia dr. Vinco Kudirkos "Tautiška giesmė" pradėjo jungtinis choras, diriguojamas prof. Konrado Kavecko, dalyvavusio visose Lietuvos dainų šventėse. Toliau, keičiantis dirigentams, skambėjo lietuvių liaudies, prieškarinės Lietuvos ir dabartinių kompozitorių dainos, papildytos esto M. Ludigo "Aušra", latvių liaudies daina "Mažas tėvo laukužėlis", ištraukomis iš G. Verdzio ir W. A. Mozarto operų. Koncerte nebuvo užmirštos ir visos šventės atliekamos trys populiariausios dainos — Česlovo Sasnauskio ir Maironio "Kur bėga Šešupė", Juozo Naujalo ir Maironio "Lietuva brangi", Mažosios Lietuvos himnas "Lietuvais esame mes gimę". Baigminį žodį tarė Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidentas ir Tryliktosios tautinės dainų šventės organizacinio komiteto pirm. Vytautas Landsbergis. V. Kat.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	12 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk.	12 %
3 metų GIC-met. palūk.	12 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	11 1/2 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	12 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	12 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	12 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	10 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	5 1/4 %

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia
jūsų namo
vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl
nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDAgyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos**Juozas Eimis Ramas**

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate® 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)

Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

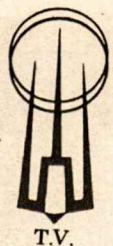
HALLING ELECTRICAL
(Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsinimai
- Garažų durų atidarytojai

Tel. 762-9190

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos (kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?
Skambinkite tel. 244-1822.

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Nepasisėkė "Vėjui"...

Ir kaip galima tikėtis sėkmės, kai turnyre dalyvavo tik pusė komandos pajėgumo. "Vėjo" organizuotame turnyre Toronte 1990 m. liepos 2-7 d.d. dalyvavo Kanados rinktinė ir North Caroline Charlotte universiteto komanda. Buvo vilčių žiūrovams pamatyti gerai žaidžiantį "Vėją". To visi tikėjosi po sėkmingos 1989 m. išvykos Lietuvoje ir, be abejonės, gerų atsiliepimų spaudoje.

Beje, organizatorių kaltinti negalima. Rimas Miečius, "Vėjo" steigėjas ir vadovas, darė viską, kad ši kartą krepšinio rinktinė būtų gal net 30% geresnė už tą, kuri žaidė išvykos metu 1989 m. Lietuvoje. Tačiau, neatvykus C. Aleksinui (kaip tik tuo metu jis buvo iškviestas į Ispaniją pasirašyti naujos sutarties su I-je Europos divizione žaidžiančia komanda), emigracijos įstaigai sulaukusi vizą įvažiuoti į Kanadą Artūriui Karnišovui (jis studijuoja ir žaidžia krepšinį Seaton Hall, Amerikoje), neatvykus D. Kenedžiui ir Andriui Gražuliui iš Detroito ir... nedalyvaujant Jonui Karpiui, kuris tik stebėjo rungtynes (susižeidęs koją), "Vėjo" numatyta stiprybė taip ir "išgaravo"...

"Vėjo" gynėjas Jurgis Shimko ir Mykolas Waitkus, kaip paprastai žaidė gerai, bet tai neužteko. Ričardas Šimkus, stiprus puolėjas, nors ir pelnė taškų, tačiau po kojos sužeidimo Bostone ŠALFAS žaidė nesėkmingai (jo komanda – Niujorko LAK laimėjo čempionatą) nebuvo net arti savo įprastos formos. Gi Linas Azubailas net pora rungtynių negalėjo žaisti dėl tėvelio mirties (kaip tik tuo metu vyko laidotuvis). Žaidėjas Paulius Gražulis, C. Schaeferis ir pirmą kartą "Vėjo" komandoje žaidžiantis 22 metų amžiaus 6'3" Antanas Račka iš Detroito "Kovo" savo duoklę komandai atidavė ir net su kaupu. Tačiau ir to neužteko gerai paruoštos ir disciplinuotos Kanados rinktinės bei UNCC komandoms. Reikia pastebėti, kad "Vėjo" sąrašuose dar vis laikomas Leonas Rautinis. Vienas rungtynės Kanada-UNCC žaidė Kanados rinktinės sudėtyje. "Vėjui" talkino torontiečiai: Linas Balaišis, Robertas Galikowski ir R. Tone. Susumuojant, reikia pripažinti, kad "Vėjas" gerai žaidė beveik visose rungtynėse bent pirmąjį ketvirtį. Tačiau spaudimui didėjant, pasipildavo klaidos ir priešininkai nevaržomai šeiminkaudavo po krepšiu, nekludomai sodindami daugybę krepšių net iš viršaus...

"Vėjas" tačiau neišsiskyrė. Teko po šio turnyro išsikabinti su žaidėjais, vadovybe ir treneriu Patriku Torney. Jie pareiškė, kad sporte būna gerų ir blogų dienų, nekalbant apie "Vėją" šiuo metu ištikusią organizacinę krizę. Apie tai vėliau, o tas pokalbis įdomus tuo, kad entuziazmo yra dar nenustota.

Techniškos pasekės: "Vėjas" – UNCC 102:121, antrosios rungtynės prieš UNCC pralaimėtos 105:125. "Vėjas" – Kanados rinktinė 120:84. Turnyro metu dar buvo žaista prieš Kanados "Thunderbirds" ir pralaimėta 105:112. Kanados rinktinė pirmąsias rungtynes prieš UNCC pralaimėjo 101:102, tačiau antrąsias prieš tą pačią UNCC komandą laimėjo net 50 taškų skirtumu...

ŠALFAS metinės šaudymo pirmenybės

"Trap" (šratinių šautuvų) pirmenybės įvyko 1990 m. gegužės 26 d. Hamiltone, H.L.M.Z. klubo Giedraitis šaudykloje. 16 yd., 100 taikinių. A klasėje laimėtojai tapo: 1 v. A. Simkevičius pataikęs 98, 2 v. J. Stankus 90 ir 3 v. B. Savickas 86 šūvių. B klasėje: 1 v. P. Armonas 86, 2 v. A. Stasevičius 66 ir 3 v. P. Zubas 61. Išlyginamųjų yd., 50 taikinių (viena klasė) varžybose 1 v. laimėjo B. Savickas, 2 v. V. Verbieckas ir 3 v. J. Stankus. Dvigubų 16 yd., 25x2 taikinių varžybose 1 v. A. Simkevičius, 2 v. B. Savickas ir 3 v. J. Stankus. 1990 m. ŠALFAS-gos čempionu tapo Antanas Simkevičius ir antruoju liko Jonas Stankus.

Baltiečių (BAFNA) šaudymo pirmenybės "Trap" (šratiniai šautuvai) įvyks 1990 m. rugsėjo 8 d. Hamiltone, Lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo Giedraitis šaudykloje. Registracija 9 v.r. ir varžybos prasidės 10 v.r.

22 kalibro šautuvais varžybos įvyks 1990 m. rugsėjo 15 d. taip pat Giedraitis šaudykloje. Registracija 9 v.r., varžybos pradžia 10 v.r.

Šaudymo pistoletais varžybos įvyks 1990 m. rugsėjo 22 d. Vieta ir

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

kita informacija bus paskelbta vėliau.

Lietuvos šaudymo sporto federacijos laiškas, adresuotas Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungai, taip pat Lietuvos tautinio olimpinio komiteto valdybai, yra sekančio turinio:

"Pranešame, kad š.m. vasario mėn. 10 d. Vilniuje susirinko kulkinių ir stendinio šaudymo federacijų atstovai ir nutarė atkurti nuo 1934 m. veikusią Lietuvos šaudymo sporto sąjungą. Šios sąjungos vardu prašau Jus įtraukti į IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių programą kulkinių ir stendinio šaudymo varžybas. Pažymime, kad 1978 m. žaidynėse šios sporto šakos buvo įtrauktos į programą.

Stendinio ir kulkinių šaudymo varžybų programą galutinai sudarysime gavę Jūsų pasiūlymus. Ginklais ir šaudmenimis aprūpins kulkinių ir stendinio šaudymo skyriai. Numatome susitikimus su šaudymo sporto veteranais, garsiaisiais Lietuvos šauliais, šaudymą arbaletu, šaudymą iš lanko ir kitus renginius."

Lietuvos šaudymo sporto sąjungos Generalinis sekretorius

ŠALFAS pirmenybės

Softbolas – Š. Amerikos lietuvių 3-Pitch Softbolas pirmenybės įvyks rugpjūčio 25-26 d.d. Wasaga Beach, Ont. Varžybas vykdys Toronto LSK "Jungtis". Jau keleri metai, kai "Jungtis" vykdo softbolo turnyrus, tačiau šių metų turnyras bus pirmą kartą skaitomas kaip oficialios ŠALFAS pirmenybės.

Plačiau bus informuojama artimoje ateityje. Varžybose gali dalyvauti ir klubams ar komandoms nepriklausant žaidėjai. Jie bus paskirstyti prie kitų komandų.

Visais turnyro reikalais prašome kreiptis į Audrą Danaitytę, 425 Mill Rd. nr. 10, Etobicoke, Ont. M9C 1Z2, Canada. Namų tel. (416) 626-8994, darbo tel. (416) 252-4659.

Lengvoji atletika – Š. A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės numatomos 1990 m. rugsėjo 15-16 d.d. Kanados latvių stadione "Sidrabene", Milton, Ont. (tarp Toronto ir Hamiltono). Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių.

Varžybos vyks vyru, moterų ir visose prieauglio bei senjorų klasėse. Smulkesnė informacija bus pateikta vėliau. Visais varžybų reikalais kreiptis į ŠALFAS-gos lengvosios atletikos vadovą Algį Malinauską, 1317 Hillview Cres., Oakville, Ont. L6H 2G6, Canada. Tel. (416) 844-7694.

Š. A. lietuvių golfas – 1990 m. ŠALFAS-gos individualinės ir tarpmiestinės golfo pirmenybės įvyks 1990 m. rugsėjo 1-2 d.d., International Country Club of Niagara, Stevensville, Ont., Kanadoje. Vykdo Toronto lietuvių golfo klubas. Smulki informacija jau pasiųsta visiems golfo klubams. Visais varžybų reikalais kreiptis į Arūną Joniką, 8 Ravenscrest Dr., Etobicoke, Ont. M9B 5M7, Canada. Tel. (416) 622-7059.

Š. A. baltiečių lauko tenisas – 1990 m. Š. A. baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 1990 m. rugpjūčio 11-12 d.d. Harvey Barcus Tennis Centre, 2655 E. Outer Dr., Detroit, Mich. Tel. (313) 876-0310. Varžybas vykdys ŠALFAS-gos lauko teniso komitetas, kurio vadovas yra dr. Algis Barauskas.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į dr. Algį Barauską, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48013, tel. (313) 258-6535, arba į Jurgį Šenbergą tel. (313) 549-0586.

ŠALFAS-gos centro valdyba

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

"Tauro" žolės riedulio (Field Hockey) mergaičių komanda atvyksta į Torontą, kur rugpjūčio 18-19 d.d. dalyvaus tarptautiniame "Aukštesnių taurės" turnyre. Komandos priėmimo komitetas, kuriam vadovauja Algis Nausėdas, prašo lietuvių visuomenę paremti šį lietuvių žygį. Norima mergaites apgyvendinti lietuvių šeimose. Kas galėtų jas priimti, skambinti Algii Nausėdai tel. 231-1423 arba Ričardui Punkriui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui ir šio priėmimo komiteto nariui, tel. 532-9063. Smulkesnė informacija apie turnyrą ir kitas detales bus paskelbta sekančiame "T.Ž." numeryje.

Atvyksta Šiaulių "Tauras"

ARTŪRAS KARNIŠOVAS, Lietuvos geriausias jaunis (6'-8", 19 metų amžiaus), šiuo metu žaidžia krepšinį Amerikoje. Jis yra žaidęs už "Vėjo" komandą, o ŠALFAS pirmenybėse Bostone padėjęs Niujorko LAK laimėti 1990 m. čempionatą

Nuotr. Sig. Krašausko

Ateitininkų žinios

Ateitininkų studijų dienos vyks rugpjūčio 31-rugsėjo 3 d.d. Dainavoje. Numatytos šios paskaitos: "Apmaštymai apie kovo 11-ąją dieną", "Amerikos liberalizmas ir sovietų nomenklatūra", "Pažinimo motyvas Vytauto Mačernio poezijoje", "Suaugimas ir tikėjimą ir tautiškumą". Simpoziume bus diskutuojama "Ateitininkija naujų uždavinių akivaizdoje". Paskaitas skaitys bei simpoziume dalyvaus: Lilė Gražulienė, dr. Petras Kaufmanas, kun. Stasys Kazėnas, poetas Julius Keleras, dr. Romualdas Kiaučius, prof. Vytautas Vardys, dr. Vytautas Vygandas, adv. Povilas Žumbakis. Bus ir pramoginė programa.

Programai ir stovyklai su talkininkais vadovaus dr. Algis Norvilas ir Birutė Bublienė. Stovyklautojai visam laikui kambario kaina – \$55, maistas – \$60, moksleiviui maistas \$45, jaunučiui – \$30, vaikams iki 5 metų nemokamai. Studentams nakvynė ir maistas savaitgaliui – \$60, nakvynė vienai naktiai – \$10, maistas vienai dienai – \$15. Jei šeimoje daugiau kaip trys asmenys, ketvirtam asmeniui nuolaida – \$10, penktam – \$15. Registruotis, pridėdam mokėstį šiuo adresu: Birutė Bublienė, 5190 Longmeadow, Bloomfield Hills, MI 48013. R.K.

Skautų veikla

• Kanados rajono skautų-čių vienos savaitės stovykla "Atgimimas" vyks rugpjūčio 11-18 d.d. "Romuvoje". Čia bus taip pat dvi pastovyklės – brolijos ir seserijos. Suvažiuos Toronto, Hamiltono, Ročesterio, Klivlando, Detroito ir net Čikagos broliai ir sesės. Vilkiukai ir paukštytės bus apgyvendinti nameliuose, skautaitės – palapinėse. Programoje numatyta aukštesnių laipsnių patyrimai, įsigyti bent tris specialybes, įvairūs žaidimai, iškylos, sportas. Vandens užsiėmimams jau paruošti irklai, liemenės, o šaudymui lankai ir strėlės. Laužai bus kiekvieną vakarą, vadovaujami patyrusių lauvavedžių. Laužų programą paruos ir vadovaus keliaujanti po išsivijos stovyklas tautosakos ir menotyros žinovė V. Pavilionienė iš Lietuvos. Ji mūsų stovyklą praturtins liaudies žaidimais ir dainomis. Taip pat turėsime dr. V. Fidlerį, ilgus metus dirbusį kanadiečių skaut

**MIELAI
A+
ONUTEI SKUKAUSKIENEI**
iškeliauvus amžinybėn,
vyrą VIKTORĄ, dukrą DANĄ, seseris – JULĘ ir RAMUTĘ,
brolių ALGĮ ir jų šeimas skausmo valandoje giliai užjau-
čiame bei kartu liūdime –
Lilė ir Algis Smolskiai

**A+
PRANCIŠKAI KRANIAUSKIENEI**
mirus,
dukrą ALDONĄ ČERŠKIENĘ, sūnų VYTAUTĄ
KRANIAUSKĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame bei
kartu liūdime –
M. A. Čepukai

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES
1960 Ellesmere Road, Unit 6
Scarborough, Ontario M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

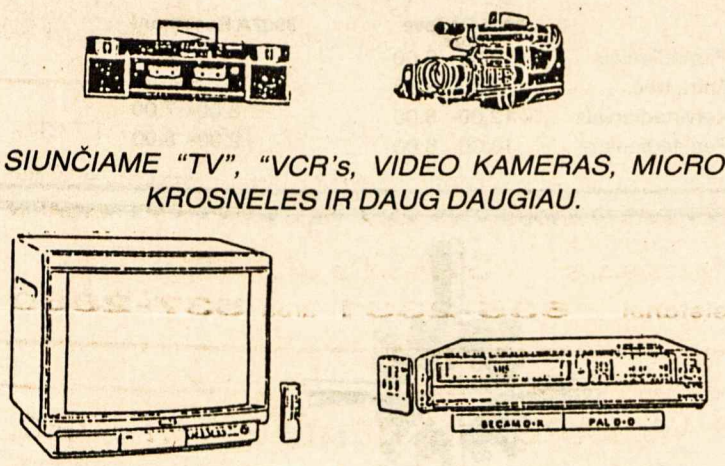
**SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES I
BALTIJOS VALSTYBES**

- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

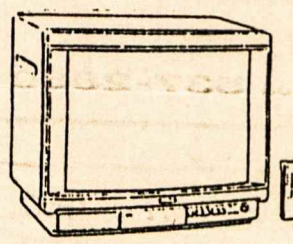
**TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME
220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS**

NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE

SONY NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO
KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir
džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

DRAUDA "ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUDRA *travel* CORPORATION

**LIETUVA LAUKIA JŲSŲ -
siūlome keliones
Toronto-Helsinkis-
Talinas-Vilnius**

Išskridimo data: Rugpjūčio 8
Grįžimo data: Rugsėjo 9
Toronto-Frankfurtas-Maskva-Vilnius

Rugpjūčio 13 Grįžimas pagal važiuojančių pageidavimą
Kelionių kaina nuo \$1284

Atliekamos paslaugos:
* Užsakomi ir išrašomi lėktuvų ir traukinių bilietai.
* Užsakomi viešbučiai, automobiliai nuomojimui,
pramoginės kelionės.
* Išrašomi draudimai keliautojams ir
atvykusiems svečiams.
* Sutvarkomi iškvietimai, palikimai bei
kiti dokumentai.
* Nuperkamos dovanos giminėms Lietuvoje,
pervežami vaistai ir pinigai.

**Rugsėjo mėnesį priimame užsakymus tiesioginiams
skridimams į Lietuvą 1991 m.**

Shulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje Toronte:
Tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812,
FAX (416) 763-6279
2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

Tikėjimo ir laisvės kovotojas kun. SIGITAS TAMKEVIČIUS, SJ, gegužės 26 d. prie lietuviškojo kryžiaus Ontario Midlande, Kanadoje

TORONTO **Laiškas Margaret Thatcher**

Stasys Dargis, gyvenantis Toronte, balandžio 24 d. pasiuntė D. Britanijos ministrę pirmininkei M. Thatcher laišką. Laiške jis ragina ministrę pirmininkę patarti karalienei nevykti į Sov. Sąjungą. Pastaroji yra neverta karališko vizito, nes per daugelį metų pralietas tiek daug kraujo. Lietuva grumiasi išsivaduoti iš sovietinės priespaudos. Britanijos valdžios parama būtų svarbiausias reikšmės.

Stasys Dargis gegužės 25 d. gavo atsakymą iš ministrės pirmininkės įstaigos, o liepos 12 d. iš užsienio reikalų sovietinio departamento. Atsakymuose sakoma – karalienės vizitas Sov. Sąjungai dar neįspėstas. Darant sprendimą, itin bus atsižvelgta į esančią politinę būklę Sov. Sąjungoje ir į jos valdžios veiksmus žmogaus teisių atžvilgiu. Bus imta dėmesin ir Lietuvos klausimas.

Kanados lietuvių katalikų centras

Kun. Petro Azubalo stipendijų fondas skiria stipendiją jaunuoliui arba jaunuolei, studijuojantiems humanitarinius mokslus ir besireiškiantiems lietuviškoje veikloje. Prašymus iki 1990 m. rugsėjo 1 d. siųsti: dr. A. Kazlauskienė, 128 Dunn St., Oakville, Ont. L6J 3E2, Canada.

**Atitaisyk "T2" 28 nr. straipsnį "Bonnos atsakymas" įvyko lauzymo klaidą: Pirmosios skilties pabaigoje yra pradėtas cituoti V. Vokietijos kancelerio įstai-
gos laiškas, ir jis nutrūksta antrosios skilties pradžioje. Laiško tolimas tekstas per klaidą pakliuvo į trečiąją skiltį, pridedančių sakinių: "Federacinė Vokietijos respublika niekuomet nepripažino Pabaltijo valstybių okupacijos".**

**Canadian European
Export Import Co.**
**Siunčiame siuntinius
į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą**

- Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg.
- Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštų siuntinių.
- Parduodame automobilius visoje Rusijoje.
- Persiųnčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui.
- Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams).
- Parūpiname iškvietimus norintiems aplankyti Kanadą.
- Parūpiname vaizdajuostes iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtų aukščiau).

404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v.,
šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai
Kazan Overseas Parcels Big Win Center
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. 519 - 743-7653 Tel. 416 - 639-7547

TRANSPAK
FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVĖTI DRABUŽIAI, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. MUITO NĖRA. Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs-
tys tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI – receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. MUITO NĖRA.

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica – \$84. MUITO NĖRA.

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausi būdu jūsų giminėms. Tvarkomi PALIKIMAI. Pigiai perkami nauji AUTOMOBILIAI. DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAX, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-ju metų GARANTIJA siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ – atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.
Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629
Įstaiga veikia kasdien 9 v.r.-5 v.p.p., šeštadienį 9 v.r.-2 v.p.p.
1-312-436-7773

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pirm. B. Mulroney, pritrūkęs kantrybės, ėmėsi per griežtų priemonių. Tačiau kažin ar verta žurnalistine laisve dangstyti paankstintą biudžetinių detalių paskelbimą, kai jis naudingas finansiniams spekuliantams? "Global" televizijos biuro vedėjas Douglas Small 1989 m. biudžeto detales paskelbė devyniolika valandų anksčiau, negu jas su visu biudžetu buvo numatęs paskelbti finansų ministeris M. Wilsonas.

Žurnalistinės teisės yra svarbios, kai norima paskelbti tai, ką vyriausybė bando nusišlėpti nuo gyventojų. Demokratinėse šalyse biudžetas su visomis detalėmis paskelbia finansų ministeriai iš anksto pasirinkta data. Ir be D. Smallo paslaugos kanadiečiai visą biudžeto detales būtų sužinoję devyniolika valandų vėliau iš paties jų autoriaus M. Wilsono. Dabar paaiškėjo, kad brošiūrą "The Budget in Brief", pasiekusią televizijos žurnalistą D. Smallą, išnešė valytojas iš šiukšlių dėžės valdžios spaus-tuvėje Hull mieste. Toks biudžetinių duomenų graibystas Kanadoje yra tapęs beveik savotišku sportu. Atrodo, jį tegalėtų sustabdyti parlamento priimtas įstatymas, numatantis baudmes biudžeto dokumentų nelegaliam išnešimui ir paskelbimui.

Vengrų kilmės kanadietį Im-rę Fintą, apkaltintą II D. karo nusikaltimais Vengrijoje, gegužės 25 d. išteisino Ontario aukščiausiojo teismo prisiekusiųjų taryba. Tai buvo pirmas toks teismas Kanadoje, pakeitus įstatymą po teisėjo J. Deschenes atlikto karo nusikaltėlių paieškos. Dabar karo nusikaltėlius leidžiama teis-ti Kanadoje, nors nusikaltimai buvo atlikti už jos ribų ir tie-siogiai nelietė Kanados. Bu-
vęs žandarmerijos kpt. I. Finta buvo apkaltintas 8.617 žydų sulaikymu Šegete ir jų išsiun-timu į nacių mirties stovyklas. Esą daug žydų tada žuvo jais perkrautuose transportiniuo-se vagonuose, kuriuos parūpi-no ir kelionėje prižiūrėjo vo-
kiečiai. Prisiekusiųjų taryba I. Fintą pripažino nekaltu. Mat teisme niekas neįrodė, kad jis pats asmeniškai būtų nužudęs bent vieną žydą. Teisėjas A. Campbellas I. Fintą, turintį jau 77 metus amžiaus, paskel-bė pilnai išteisintu. Pasak kal-tinamąjį gynusio advokato D. Christie, liudininkai, I. Fintą kaltindami žydų pagrobimu, apiplėšimu ir netgi jų žudymu, švaistėsi jausmingomis bend-rybėmis, nepateikdami įro-dymų.

I. Fintos išteisinimas buvo skaudus smūgis jo nuteisimo laukusiems Kanados žydams, ypač S. Wiesenthlio centro vadovui Toronte S. Littmanui. Dabar buvo paskelbta, kad Kanados teisingumo ministe-rijos atstovai kreipėsi į Onta-rio apeliacinį teismą, reika-laudami panaikinti šį provin-cijos aukščiausiojo teismo nuosprendį. Jie nori, kad I. Finta būtų teisiamas antrą kartą naujame teisme. Esą pir-majame teisme daug nepatei-sinamų pareiškimų padarė I. Finta gynęs advokatas D. Chris-tie, o juos leido teisėjas Archie Campbell. Apeliacija buvo pas-kelbta birželio 14 d. Advoka-tas D. Christie apeliaciniame teisme žada įrodyti, kad nau-jasis Kanados įstatymas, lei-džiantis tokius teismus, pažei-džia jos konstituciją ir yra ne-legalus. Šiuo metu jau yra pra-dėtos kitos dvi karo nusikalti-mais kaltinamų kanadiečių bylos. Kanados žydų atstovas S. Littmanas džiaugiasi teisin-gumo ministerijos pareigūnų pradedama apeliacija. Mat il-game įtariamųjų sąraše yra 45 asmenys, kuriuos tiria RCMP policija. Atrodo, teismai nesi-baigs, kol bus gyvas bent vie-nas kaltinamasis, nors jie be-veik visi dėl senatvės jau yra vieną koją įkėlę karstan.V. Kst.

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškos žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.
Iš anksto dėkingi –
"TŽ" leidėjai

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 Fax. 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", aukšą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS
Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Toronte ir Wasagoje
Tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

RE/MAX west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Century 21 **DRESHER Ltd.**
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285 Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės [Valter] Drešer]. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

**DRESHER INSURANCE
BROKERS**

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTO

Anapilio žinios

— Susituokė Anita Pūdyraitytė su Andrew Watkins.

— Pakrikštyta Petro ir Onutės (Zdancevičiūtės) Pečiulių dukrelė Viktorija-Ona.

— Tuoktis ruošiasi Andrius Vaičiūnas su Anžele Krivinskaite.

— Nijolės Sadūnaitės Wasagoje lankymosi metu Religinei Lietuvos šalpai surinkta \$200. Stambesnes sumas aukėjo: \$50 — dr. A. S. Pacevičiai, G. Balčiūnienė; \$30 — J. Jonaitienė.

— Motinos Teresės labdarai \$50 aukėjo p. Sinkevičienė; parapijai \$200 — Č. Pšedzieckis.

— Mišios liepos 29, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Jurgį Demikį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Steponą Kirstuką, 11 v.r. už Monkevičių šeimos mirusius.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams \$50 aukėjo Toronto Lietuvių namai a.a. Metio Zubricko atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$174,168. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Priskelimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Vl. Gedminas, Vyt. Grinbergas, A. Lukšėnienė, B. Lukšėnaitė, I. Pocienė, ekon. G. Žižys, ekon. V. Žizienė iš Vilniaus; gyd. R. Vėbrienė iš Kauno; I. Petrasaitė, A. Šukevičienė iš Balbieriškės; G. Liukanskienė iš Šiaulių; Vyt. Vaitkus iš Joniškio; A. Makarevičiūtė, R. Makarevičienė iš Telšių; gyd. K. Dalinda iš Panevėžio; J. Kaminskienė iš Anykščių; Marcelis Spuras iš Baltimorės, JAV.; V. Dirsė iš Delhi, Ont. Su svečiais popietės dalyvius supažindino LN valdybos pirm. Rimas Strimaitis.

— Lietuvių namų poilsio stovykla Wasagoje Tėvų pranciškonų stovyklavietėje įvyks rugpjūčio 11-19 d.d. Dėl registracijos skambinti V. Drešeriui tel. (416) 233-3334 arba A. Sukauskui tel. 244-2790.

Pasirodė knyga "Prisimenam AUŠRA". Sutelktomis jėgomis plūstant, knyga jau išspausdinta ir pradėta siuntinėti iš anksto ją užsisakiusiems. Knyga atspausdinta gerame popieriuje, kietais viršeliais, 374 psl. Kaina \$20, pridėjant ir pašto išlaidas. Norint knyga gauti, kreiptis šiuo adresu: Mrs. E. Senkus, 21 Lumberville Ave., Toronto, Ont., M6H 1C7, Canada. Tel. (416) 535-2625.

Nutraukė rėmimą

Margaret Mitchell (Kanados parlamento atstovė Vancouver East ir priklausanti NDP partijai) Kanados parlamente iškėlė klausimą, kodėl federacinė valdžia nutraukė 100 nuosimčių etninio mokyklų rėmimą, kai šiaip valstybės sekretoriaus biudžetas buvo sumažintas tik 5 nuosimčius. Etninės mokyklose mokosi 129,000 mokinių, naudojant 60 kalbų. Parlamentarei keistai atrodo toks federacinės valdžios elgesys, kai ji yra nutarusi steigti įvairių kalbų institutą — Heritage Language Institute. Jei dėl paramos nutraukimo sunyks etninės mokyklos, tai kam bus reikalingas toks institutas, klausia M. Mitchell. J.

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarsce St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.
 ■ **Pervežam** palaičius, palikimus ■ **Priziūrim** kapus ■ **Perduodam** paramą giminėms ■ **Nuperkam** automobilius, elektronikos aparatus ■ **Pristatom** gėles ■ **Per trumpiausią laiką** išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoje, ■ **Iškviečiam** gimines i Kanadą ■ **Parūpinam** jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio ■ **"Aeroflote"** patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės i **Stefą ar Algį Medelius**, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam i namus.

ALGIS MEDELIS

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Tel. 1 - 416 - 593-0600 Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS I LIETUVĄ

Šiuo metu patogiausias susisiekimas su Lietuva yra **SAS (Skandinavų oro linija) TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA**. Deja, tiesioginių skrydžių per Kopenhagą i Vilnių dar nėra. Iš Toronto iškrendama penktadieniais ir grįžtama sekmadieniais. Kelionės organizuojamos kas trečią penktadienį, pradedant liepos 13 d., atsiradus mažiausiai 5 asmenims. Registracija baigiama 4 savaites prieš iškrendant. Norintiems parūpinsim apsisistojimo vietą nuo 7 iki 21 dienos. Turintiems iškvietus — gera proga prisidėti, grįžti galėsit norimu laiku, nežūrint kaip ilgai ten viešėtumėt. Vasaros sezonui bilieto kaina — \$1309. Besidomintieji prašomi kreiptis i **ALGį MEDELį** asmeniškai nurodytu telefonu. I kitus kraštus suplanuojame keliones, taip pat parūpiname bilietus pigiausiomis kainomis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Maldos dieną už Lietuvą skelbia Kanados katalikų centras rugpjūčio 5 d. Midlando Kanados kankinių šventovėje, kur yra pastatytas ir lietuviškas kryžius Lietuvos kankiniams. Mišios bus 3 v.p.p., prieš tai bus kalbamas Rožinis, po Mišių apeigos prie lietuviško kryžiaus. Autobusas nuo Prisikėlimo šventovės išvyks 12.30 v.p.p. ir grįš apie 7.30 v.v. Registruotis galima klebonijos raštineje. Kelionės kaina i abi puses — \$13 asmeniui.

— Susituokė Vida Dovidaitytė su Sean Hayes.

— Liepos 20 d. palaidota a.a. Ona Skukauskienė, 61 m.

— Jau įpusėjo antroji lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla. Stovyklos adresas: Camp Kretinga, 9 Endrus Dr. New Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0 tel. 1-705-429-2788.

— Parapijai aukėjo: \$400 — V. Skukauskas žmonos a.a. Onos atminimui, \$200 — D. Zulonienė vyr. a.a. Jono atminimui; \$70 — R. Vaitkevičius; \$50 — J. B. Danaičiai, V. Indris, O. Kavaliauskienė, R. Ruslys, organizacijai "Caritas"; \$50 — A. I. Žemaitis.

— Mišios liepos 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Barborą ir Juliją Štendelius, 9.20 v.r. — už a.a. Nijolę Gaurilienę, 10.15 v.r. — už a.a. Bronių Povilaitį, už a.a. Joną Lebedžiūną, 11.30 v.r. — už parapiją.

Vidos Dovidaitytės ir Sean Hayes jungtuvės įvyko liepos 21 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje. Vestuvinė puota buvo Toronto Lietuvių namuose. Vaisių apeigos vyko pagal lietuvių ir airių papročius. D.

Juozas Popikaitis, "TŽ" bendradarbis, su savo žmona iš Edmontono viešėjo Toronte bei Mississaugoje ir, lydimi p.p. Gotceitų, aplankė lietuvių institucijas, įskaitant ir "Tėviškės žiburius". Ta proga jis pa informavo apie lietuvių gyvenimą Edmontone.

Reikia skubios pagalbos

Broliai ir seserys lietuviai, man 33 metų medikei reikalinga skubi 11-to stuburo slankstelių operacija. Pas mus tokios operacijos neatliekamos. Be jūsų pagalbos liksiu invalide, ištikus paralyžiui. Labai prašau padėti, už viską atsilyginsiu. Su viltimi ir dėkingumu — Vitalija Vasiliauskienė. Rašyti broliui Vidui Navickui šiuo adresu: Lithuania, Panevėžys 235337, Dembavos 1, ar skambinti tel. 94764.

A. a. Eleonoros Prunskienės atminimui Dara ir Albertas Jankūnai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Teodoros Kojalaiteienės atminimui Janina ir Juozas Šarūnai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. Prano Pargausko atminimui Ona ir Bronius Sergaučiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. Justo Kudabos atminimui Ona ir Bronius Sergaučiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. kun. P. Ažubalio mirties desimtųjų metinių proga Edvardas Valska paaukojo "TŽ" \$50.

1990 metų Toronto Lietuvių namų

POILSIO STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje.

Atidaroma — rugpjūčio 11, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma — rugpjūčio 19, sekmadienį.

KONCERTAS — rugpjūčio 12, sekmadienį, 6 valandą vakaro, stovyklos patalpose.

PROGRAMOJE: Lietuvoje pagarsėjusi **Liupkevičių šeima — Stasys, Audra, Ugnė.**

Po koncerto šokiai. Prieš koncertą ir po jo bus galima pavalgyti.

Kviečiame gausiai dalyvauti.

Stovyklos užbaigimo **GEGUŽINĖ** su įdomia programa, kurioje gros **V. Povilonis**, įvyks rugpjūčio 18, šeštadienį, 7 valandą vakaro.

Stovyklos kaina — \$90 vienai šeimai savaitei; \$55 — vienam asmeniui. Informacija ir registracija — V. Drešeris tel. 1-416-231-2661 arba tel. 233-3336 ir A. Sukauskas tel. 244-2790.

Rengia — Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" atstogauja pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Prieš atostogas paskutinis numeris išeis liepos 31 d., o poatostoginis numeris — rugpjūčio 21 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 14 d.

"Bubulį ir Dundulį", Antano Rūko 3-jų veiksmų komediją, suvaidins Hamiltono teatro "Aukuras", liepos 29, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose. Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė, vaidina — Algis Ulbinas, Marija Kalvaitienė, Kęstutis Kalvaitis, Raimundas Kalvaitis, Simas Karnas, Lilija Liaukutė, Onutė Stanevičiūtė, Juozas Sakalauskas ir aityvairietis Benius Tarvydas. Grimuoja — Stasys Ilgūnas, scenos priežiūra — Kazimieras Mikšys. Laukiame iš arti ir toli. Pelnas skiriamas aukuriečių kelionei i Lietuvą.

Rengėjai

Studijų savaitė

JAV LB švietimo taryba rugpjūčio 5-12 d.d. Dainavoje ruošia mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitę. Kviečiami dalyvauti ir Kanados lietuviai mokytojai, kartu pasidalinti patirtimi ir lituanistinio švietimo problemomis. Paskaitos bus įvairios ir įdomios, taipogi bus svarstomi nauji dėstymo metodai įvairioms pamokoms. Prašoma registruotis pas Juozą Masilionį tel. (312) 588-2629 arba rašyti: 4632 South Keating, Chicago, IL 60632, JAV. Dėl registracijos mokesčio Studijų savaitės Dainavoje arba Lituanistikos seminario Le monte prie Čikagos, kreiptis pas Algirdą Vaičiūną, KLB švietimo komisijos pirmininką, tel. (416) 245-3209 arba tel. (416) 588-6683. Inf.

Juodojo kaspino dienos demonstracija įvyks rugpjūčio 23, ketvirtadienį, vakare Toronto rotušės aikštėje. Ją organizuoja Juodojo kaspino tarptautinis komitetas. Prašoma visų ruoštis gausiai dalyvauti šioje demonstracijoje.

Inf.

A. a. Vladui Aniol 31-rių mirtimo metinių atminimui žmona Julija "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$200.

A. a. Paulės Ancevičienės atminimui A. Hudson ir R. V. Dementavičiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$60.

A. a. Jono Ažubalio atminimui Ona ir Bronius Sergaučiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. Onutės Skukauskienės atminimui vietoje gėlių "Tėviškės žiburiams" aukėjo: \$50 — Marytė ir Vytas Kazlauskai; \$25 — Aldona ir Viktoras Žalnierūnai; po \$20 — Birutė ir Zigas Romeikos, Aldona ir Jonas Ranoniai.

Nori susirašinėti

Grazina Burokienė, 55 metų amžiaus, našlė, nori susirašinėti bei surasti gyvenimo draugą. Adresas: Druskininkų g-vė 4-3, Palanga 235720, Lithuania, Europe.

Lina Kaselytė, 19 m. amžiaus, Vilniaus universiteto studentė, būtų labai dėkinga, jei sulauktų laiškučio iš Kanados ir JAV. Galima rašyti ir angliškai. Adresas: Kauno 106-2, Ukmergė, Lithuania, Europe.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvių, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

Lietuvos tautinio ansamblio "Armonika" vadovas

Stasys Liupkevičius su dukrom —

Audra ir Ugnė

atliks

KONCERTAS

1990 m.

rugpjūčio 7,

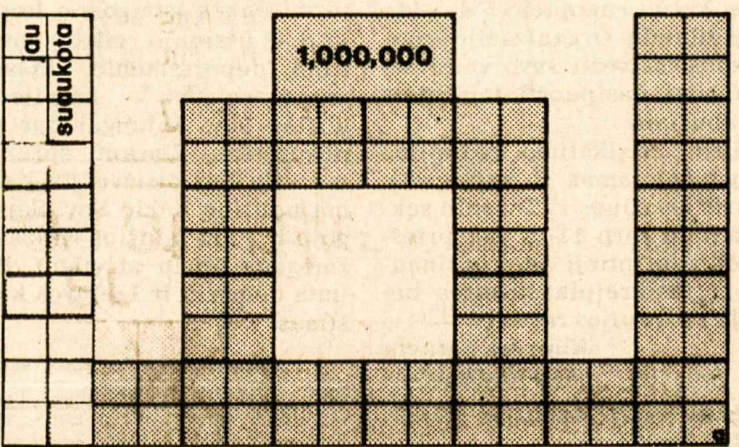
antradienį, 7.30 v.v.

Toronto Lietuvių namuose.

Įėjimas — \$8, jaunimui — \$5. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Rengia — Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar
jau atidavei savo dalį?

Naujas leidinys

apie sibirinius lietuvių trėmimus, savųjų išdavystes, gyvenimą Sibire vaikų, mokinių, suaugusių, mokytojų, kunigų, ūkininkų, valdininkų ir kitų tautiečių.

Tai dokumentinės apybraižos

AŽUOLŲ RANDAI.

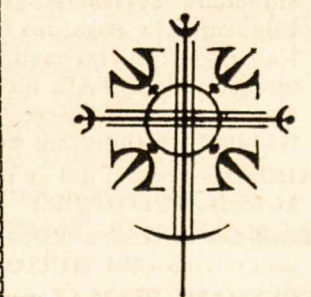
Leidinyje gausiai iliustruotas nuotraukomis, išleistas "Tėviškės žiburių", 127 psl. Kaina — 6 dol. (su persiuntimo išlaidomis — 7 dol.).
 Autorė — buvusi tremtinė **Antanina Garmutė**.

Užsakymus siųsti: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada.

Gautas pranešimas iš Vokietijos valstybinės bei universiteto bibliotekos Göttinge, kad joje yra vokiškoji laida monografijos "Erzbischof Teofilus Matulionis" ir lietuviškasis originalas "Nemarus mirtingasis". Vokiškąją laidą parengė kun. Konstantinas Gulbinas, kapucinas, gyvenantis Vokietijoje. Šiuos leidinius minėtai bibliotekai parūpino p. Vaitiekūnas.

Nijolės Sadūnaitės lankymosi Toronte proga, 1990 m. liepos 8 d. Prisikėlimo parapijoje surengtoje popietėje buvo surinkta nemažai aukų. Sėslė N. Sadūnaitė priklausoma Nekalto Prasidėjimo seserų-tarnaičių kongregacijai Lietuvoje. Vienas jos veiklos tikslų yra labdara. Viešnia nuoširdžiai dėkoja visiems už aukas, kurios bus paskirtos vargan patekusių buvusių politinių kalinių šeimoms remti.

Be žemiau pateikto sąrašo buvo šiek tiek nevardinių aukų. Surinkta kanadiškais doleriais: Z. Šečanavičienė \$5, V. A. Kulniai \$20, O. Juodišienė \$20, A. Mašalienė \$10, A. Puterienė \$10, Valaitienė \$10, J. Zakas \$10, V. Žilinskis \$20, V. Plečkaitis \$20; O. Rimkienė \$20, T. Renkauskienė \$5, V. Stabackas \$10, E. Radavičiūtė \$10, V. Leverienė \$10, N. Draugelienė \$28, A. Vingevičienė \$3, K. Indriūnaitė \$4, V. Jurgulienė \$10, J. Šimkus \$20, O. Dirmantienė \$20, M. I. Sungailos \$10, E. Valska \$20, A. Dru-

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

The
Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

MONTREAL

Lietuvos ansamblis "Radasta" dalyvauja tarptautiniame folkloro festivalyje Drummondville, Que. Ansamblį sudaro 47 asmenys. Nors jų dienotvarkė labai užimta, bet žada susitikti ir su lietuvišiais Sv. Kazimiero parapijos saleje.

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, aplankęs daugelį Europos vietų, grįžo prie savo pareigų AV parapijoje. Parsivežė daug išpūdžių ir nemažai metrų vaizduojančių įrašų.

I "Neringos" stovyklą dviem savaitėm išvažiavo penki montrealiečiai: Adomas ir Maika Drešerai.

riai, Jūra Landry, Juozas Piečaitis ir Ina Rudinskaitė. Kiek anksčiau yra nuvažiavę stovyklai pagelbėti Lina Celteriūtė ir Viktoras Lukošius.

Sol. Antanas Keblys savo giedojimu gražiai papildė pamaldas vasaros metu, kai "Pavasario" ir parapijos chorai yra atostogose.

Rita ir Viktoras Lukošiai liepos 15 d. atšventė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį giminių ir artimųjų tarpe.

Poetas Raymondas Filipavičius ruošiasi vedyboms su Patricia A. R. Csank. B. S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
 Res.: 256-5355 C. I. B.
 GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
 3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	12 1/2%	Taupymo — special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	11 1/2%	Taupymo — kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	11 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	11 1/4%	RRIF — RRSP — term.	12 1/2%
60 d. - 119 d.	10 3/4%	RRIF — RRSP — taup.	8 %
30 d. - 59 d.	10 3/4%		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 14 1/4% asmenines — nuo 14 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

YONGE MEMORIALS LTD.
 2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
 Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
 Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

BLOOR-JANE RAJONE išnuomojamas butas antrame aukšte be baldų vienai moteriai. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 767-8360 Toronte.

PARDUODAMOS NAUJOS koncertinės kanklės — \$400. Neserijinio audimo tautiniai drabužiai, lino striukės (bliuzės), siuvinėta rankom 11-to dydžio — \$200. Skambinti tel. (403) 478-4838.

ATVYKĖ IŠ LIETUVOS ieškome darbo. Galime atlikti visokius remontus, statybos, dažymo, staliaus bei kitus darbus Hamiltone, Londone, Toronte ir kitose apylinkėse. Skambinti tel. 519-744-1853.

PARDUODAMOS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui i namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne

GĖLĖS VESTUVĖMS
 Meniška paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis i Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

EUROPEAN CATERING
 Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gaveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

IEŠKAU MOTERS prižiūrėti 4 mėnesių vaikų. Skambinti tel. 255-7954.

DANIJOJE GYVENANTIS LIETUVIS ieško gyvenimo draugės lietuaitės iš Kanados, mokančios suprasti, iškalbėti ir atjausti. Esu 27 metų, turiu universitetinį išsilavinimą, puikiai kalbu angliškai. Esu stropus, rimtas, darbštus, energingas, bet jaučiuosi vienišas dėl nepasisekusio mėginimo emigruoti i Kanadą. Mano adresas: Stasys Jackus, Praestogade 12, I t.h., DK-2100 Copenhagen O, Denmark.

ST. PETERSBURG BEACH vietoje, Floridoje savaitėi, mėnesiui ar metams išnuomuoju 2-ju miegamųjų butą. Arti jūra ir parduotuvės. Skambinti tel. 234-9696 vakarais.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR